

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

[ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ - ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΑ - ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΗ]

ΝΕΟΝ ΔΑΝΕΙΟΝ ΤΩΝ 125 ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΩΝ

Κατά τὸν παρελθόντα μῆνα ἡ «Οἰκονομικὴ Ἐπιθεώρησις» (φυλ. 148, σελ. 152) ἐξέθεσε τὰς γενικὰς γραμμὰς τοῦ νέου δανείου τῶν 125.000.000 φρ. Ἐπὶ ἐρωτήσεως σχετικῆς πρὸς τὰς λεπτομερείας τοῦ δανείου τούτου, ὁ κ. Οἰκονόμος ἀπεκρίθη πρὸς τοὺς λαϊκοὺς τῶν Πατρῶν τὴν ἐπομένην ἐπιστολήν:

Πρὸς τοὺς λαϊκοὺς τῶν Πατρῶν

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Μαΐου 1889.

Με ἠρώτησάν τινες περὶ τοῦ δανείου τῶν 125.000.000 φρ. Δὲν ἠνόησα καλῶς τὸν λόγον, τὸν ὁποῖον φέρουσιν, ὅτι, ἐπειδὴ ἀργεὶ ἡ Βουλὴ, πρέπει νὰ ἀκουσθῇ ἡ φωνὴ μου ἐν τῷ τύπῳ. Μήπως ἐγὼ ἀντιπροσωπεύω τὴν Βουλὴν; Ἄλλ' οὔτε μέλος κἄν αὐτῆς ὑπάρχω. Μήπως νομίζουσιν, ὅτι ἂν συνεδριάξεν ἡ Βουλὴ, θὰ εἶχε τὴν δύναμιν νὰ τοὺς σώσῃ;

Ἐκείνο τὸ ὁποῖον με θέλγει ἰδιαιτέρως ἐν τῇ ἀδελφικῇ τῆς ἐρωτήσεως προαιρέσει, εἶναι ἡ πρωτοβουλία τῆς ἐπικοινωνίας τῶν λαϊκῶν ψυχῶν. Εἶναι συγχρόνως καὶ σύνθημα καὶ ἀνάγκη. Δύνανται οἱ ἐκμεταλλεῦναι τῆς Ἑλλάδος νὰ ὑψώσουν τὸν πύργον τῶν μέχρι τῶν νεφελῶν, τὸ ρεῦμα τοῦ λαοῦ θὰ ὑποκαύπη μοιραίως τὴν βῆσιν. Ἐνόμισαν, ὅτι προσεζοφλοῦν τὸ μέλλον τῆς Ἑλλάδος. Οὐδέποτε θὰ ἐννοήσωσι τί κρύπτεται εἰς τὰς δέλτους τοῦ μέλλοντος αὐτῆς. Ἐκείνο τὸ ὁποῖον τοὺς ἐνασχολεῖ ἰδιαιτέρως εἶναι τὸ χρῆμα τῆς Ἑλλάδος. Ἐπειδὴ ἔχουν τὴν δύναμιν, ἐκτείνουσι τὴν χεῖρα. Τὸ ζήτημα λοιπὸν εἶναι ζήτημα δυνάμεως. Ὅταν συναθροισθῶσιν αἱ ιδέαι τοῦ λαοῦ, θὰ εὐρεθῇ καὶ περὶ αὐτῆς τρόπος.

Τὸ δάνειον τῶν 125 ἐκατομ. ἀκίχαι εἰς τὴν μεγάλην περιπέ-

ρειαν τοῦ ζητήματος τούτου. Εἶναι κρίκος τῆς ἐκμεταλλευτικῆς ἀλύσεως, ἣτις σφυρηλατεῖται ὑπὸ τὴν φαντασμαγορίαν τῶν ἐλευθέρων θεσμῶν. Τὸ ἐνδιαφέρον σας εὐρίσκεται ὑπὸ ὅλας τὰς ἀναλογίαις τοῦ δεδομιμασμένου πατριωτισμοῦ, ὅστις ἀπὸ τῶν κορυφῶν τοῦ Παναχαικοῦ ἀναμετρεῖ τὰ σημεῖα τοῦ ἐλευθέρου ὀρίζοντος. Ἐν τούτοις ἔχει καὶ τὴν ὑλικωτέραν αὐτοῦ ὄψιν. Ἀπὸ 1 ἰανουαρίου μέχρι 31 δεκεμβρίου τοῦ 1888, ἐνῶ τὸ ὅλον κράτος ἐπλήρωσεν εἰς τὰ ταμεῖα καὶ τελωνεῖα αὐτοῦ 75,749,156 δραχ., μόνος ὁ νομὸς Ἀχαιῶν καὶ Ἠλίδος ἐπλήρωσε 12,466,415 δηλαδὴ τὸ ἕκτον! Μήπως ὁ πληθυσμὸς του ἀποτελεῖ τὸ ἕκτον τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ τῆς Ἑλλάδος; Κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1879 ἀνεβιβάζετο ὁ πληθυσμὸς του εἰς 181,632 κατοίκους καὶ ἡ ἀναλογία τῆς ἐνιυσιᾶς αὐξήσεώς του εἰς 1.69 τοῖς $\frac{1}{100}$. Ἐπὶ τῇ βᾶσει ταύτῃ περιστρέφεται σημερον περὶ τὰς 210,000 δηλαδὴ εἰς τὸ δωδέκατον τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ τῆς Ἑλλάδος. Φορολογεῖται ὡς ἕκτον καὶ κατοικεῖται ὡς δωδέκατον. Ἐννοῶ λοιπὸν τὴν περιέργειάν σας. Δὲν εἴθε μᾶλλον φορολογούμενοι, εἴθε διπλασίως φορολογούμενοι.

Ἡ κατὰ τὴν 5/17 μαΐου 1889 ὑπογραφείσα κατ' ἐπιτροπὴν ἐν Λονδίῳ σύμβασις μεταξὺ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν κ.κ. Gibbs and Sons, Bleichröder καὶ Τραπεζῆς Κωνσταντινουπόλεως, περὶ τοῦ νέου δανείου τῶν 125 ἑκατομμυρίων, δύναται νὰ μελετηθῇ διττῶς, ἐξ ὧν φαίνονται καὶ ἐξ ὧν δὲν φαίνονται. Ὑπ' ἀμφοτέραις τὰς ἐπόψεις, τὸ θέμα χρησιμεύει εἰς ἀποκάλυψιν τῶν συμβαινόντων ὑπὸ τὰ παρασκήνια τῆς Ἑλλάδος.

Α'. — Ἐν τῇ ἀπλουστερᾷ ἐννοίᾳ τῆς συμβάσεως ἡ Ἑλληνικὴ κυβέρνησις συναμολογεῖ δάνειον 125,000,000 φρ., ἵνα λάβῃ μόνον 8,100,000. Τὰ λοιπὰ 116,900,000 φρ. διατίθενται ὡς ἑξῆς: 33,788,278 εἰς ἀμοιβὴν τῶν μετ' αὐτῆς συμβληθέντων χρηματιστῶν καὶ 83,111,720 εἰς ἀντικατάστασιν τριῶν προγενεστέρων δανείων τῆς Ἑλληνικῆς ἐπικρατείας, ἧτοι α) 55,355,000 φρ. διὰ 110,700 ὀμολογίας τοῦ δανείου τῶν 60,000,000 τοῦ 1879, β) 24,000,000 διὰ 48,000 ὀμολογίας τοῦ δανείου τοῦ 1887 σιδηροδρόμου Μύλων—Καλαμῶν, καὶ γ')

3,756,720 διὰ 7,513 ὀμολογίας τοῦ δανείου τοῦ 1887 σιδηροδρόμου Μεσολογγίου—Ἀργινίου.

Ἐν γένει τὸ δάνειον τῶν 125,000,000, ἀφαιρουμένου ἐξ αὐτοῦ τοῦ ὑπερἀντικαθιστῆ ἀθροίσματος τῶν εἰρημένων τριῶν δανείων 83,111,720 φρ., ἀποτελεῖ νέαν αὐξήσιν τοῦ ἐθνικοῦ χρέους τῆς Ἑλλάδος κατὰ 41,888,280 φρ. Σημεῖον ὅτι ἡ ὁρμὴ τῆς δανειστικῆς πολιτικῆς τῆς ἐπιτείνεται ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον. Ὅπως καὶ ἀνέχῃ, ἡ διατίμησις τῆς ὁρμῆς ταύτης ἔχει τι πένθιμον ἐν τῇ τελικῇ τῆς, ἐξελιζέται, διότι ἵνα λάβῃ ἡ Ἑλληνικὴ κυβέρνησις 8,100,000 φρ., ὑπεχρεώθη νὰ υπογράψῃ 41,888,280 φρ. ὀμολογίας, δηλαδὴ ἄνω τοῦ πενταπλασίου. Ἀμφιβέβηλον ἂν οἱ ἄσωτοι υἱοὶ τῶν παρακαμαζουσῶν οἰκογενειῶν εὐρίσκωσι δανειστάς ὑπὸ τοιοῦτους ὅρους.

Β'. — Ὁ χαρακτὴρ τοῦ νέου δανείου τῶν 125 ἑκατομμ., ὅσον ἀφορᾷ τὰ τρία δάνεια τῶν 60 ἑκατομμ. καὶ τῶν σιδηροδρόμων Μύλων—Καλαμῶν, Μεσολογγίου—Ἀργινίου, ἔχει ἰδιαιτέραν σημασίαν. Καθόσον μὲν τὰ χρήματα αὐτοῦ καταβάλλονται ἀντὶ ὀμολογιῶν τῶν τριῶν τούτων δανείων, πρόκειται περὶ ἐξοφλήσεως· καθόσον δὲ αἱ ὀμολογίαι αὐτοῦ ἀνταλλάσσονται πρὸς ὀμολογίας τῶν τριῶν δανείων, πρόκειται περὶ πράξεως, ἣτις ἐν μὲν τῇ νομικῇ καλεῖται δόσις ἀντὶ καταβολῆς (datio in solutum), ἐν δὲ τῇ δημοσιονομικῇ καλεῖται μετατροπὴ δανείων (conversion). Ἡ πράξις αὕτη, ἀπὸ συνεννοήσεως μεταξὺ τῶν δανειστῶν καὶ τῆς ὀφειλέτιδος ἐπικρατείας, συνίσταται εἰς τὴν ἀντὶ τοῦ ὀφειλομένου κεφαλαίου τῶν παλαιῶν ὀμολογιῶν δόσιν ἄλλων ὀμολογιῶν νέων. Πρόκειται λοιπὸν κατ' αὐτὴν περὶ ἀνανεώσεως, καθ' ἣν, καταργουμένης τῆς παλαιᾶς ἐνοχῆς, δημιουργεῖται νέα.

Ἡ νομικὴ καὶ δημοσιονομικὴ αὕτη βᾶσις εἶναι ἀνεπίδικτος ἀμφισβητήσεως. Ἐπὶ τοῦ δανείου τῶν 125 ἑκατομμ. ὅλα τὰ κείμενα, καὶ ὁ ἀπὸ 2 φεβρουαρίου 1889 ψηφίσας αὐτὸ νόμος καὶ ἡ ἀπὸ 5/17 μαΐου περὶ αὐτοῦ σύμβασις καὶ τὸ ἀπὸ 6 μαΐου κυροῦν αὐτὴν Β. διάταγμα καὶ ἡ ἀπὸ 11 μαΐου πρόσκλησις τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν πρὸς τοὺς κατόχους τῶν ὀμολογιῶν τῶν τριῶν δανείων, εἰς τὴν βᾶσιν ταύτην ἀπολήγουσιν.

Δέν είναι ἡ λέξις «ἐξόφλησις», τὴν ὁποίαν ἐνιαχοῦ τὰ καίμενα ταῦτα μεταχειρίζονται, ἀλλ' ὁ μηχανισμὸς τὸν ὁποῖον ταῦτα ὀργανίζουσι, ἐκ τοῦ ὁποῖου καὶ μόνου προκύπτει ὁ νομικὸς καὶ δημοσιονομικὸς χαρακτήρ.

Κατὰ μὲν τὰ ἄρθρα 1 καὶ 2 τοῦ νόμου, τὸ νέον δάνειον προσδιορίζεται εἰς ἀπόθεσιν προγενεστέρων δανείων, ἐξαγορὰν ὁμολογιῶν αὐτῶν καὶ τροπὴν χρεωλυτικῶν δανείων, ὅποια εἶναι ἐπὶ τοῦ προκειμένου καὶ τὰ τρία εἰρημένα δάνεια, ἀναγραφόμενου ἐν ἄρθρῳ 3 ὅτι αἱ κατὰ τὰ προηγούμενα ἄρθρα ἐξαγοραζόμεναι ὁμολογίαι προγενεστέρων δανείων δύνανται νὰ ἐκποιῶνται πρὸς ἀπόθεσιν δανείων. — Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 5 τῆς συμβάσεως, εἶναι δεκτὰ εἰς τὴν ἐγγραφὴν τοῦ δανείου τῶν 125 ἑκατομμυρίων αἱ ὁμολογίαι τῶν εἰρημένων τριῶν δανείων εἰς τὸ ὅλον τοῦ ἀναφερομένου ἐν αὐταῖς ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου, ὅσαι δὲ δὲν ἤθελον προσαχθῆ κατὰ τὴν ἐγγραφὴν ταύτην ἐξοφλοῦνται μέχρι τῆς 19 ἰουνίου | 1 ἰουλίου ἂν πρόκειται περὶ τῶν σιδηροδρομικῶν δανείων, καὶ μέχρι τῆς 20 ἰουλίου | 1 αὐγούστου ἂν πρόκειται περὶ τοῦ δανείου τῶν 60 ἑκατομμυρίων. — Κατὰ δὲ τὰ ἄρθρα 4 καὶ 5 τοῦ Β. διατάγματος, οἱ κάτοχοι ὁμολογιῶν τῶν τριῶν δανείων δύνανται ἐγγραφόμενοι εἰς τὸ νέον δάνειον τῶν 125 ἑκατομμυρίων νὰ παραδίδωσιν αὐτὰς εἰς τὰ ἐπιτετραμμένα ἐγγραφῆς καταστήματα, εἰς τὴν ὀνομαστικὴν ἀξίαν τοῦ κεφαλαίου αὐτῶν, τῶν μὴ παραδοθεισῶν ἐξοφλουμένων μέχρι τῶν ἀνωτέρω ἡμερῶν ἐν Λονδίῳ ἂν ἀφορῶσι τὰ δάνεια τῶν σιδηροδρομίων, ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν Παρισίοις ἂν ἀφορῶσιν τὸ δάνειον τῶν 60 ἑκατομμυρίων. — Κατὰ δὲ τὴν πρόσκλησιν τοῦ ὑπουργοῦ, «ἐκ τῶν κατόχων ὁμολογιῶν τῶν τριῶν δανείων, ὅσοι μὲν ἐπιθυμοῦσι νὰ ἐγγραφῶσιν εἰς τὸ νέον δάνειον καλοῦνται νὰ παραδώσωσι ταύτας εἰς τὰ ὀρισθησόμενα ἐπὶ τῆς δημοσίας ἐγγραφῆς γραφεῖα καὶ συμπληρώσωσι τὸ ὀνομαστικὸν κεφάλαιον αὐτῶν ἀπέναντι τῶν ὁποίων θὰ λάβωσι ὁμολογιῶν τοῦ νέου δανείου, ὅσοι δὲ προτιμῶσι τὴν ἐξόφλησιν τῶν ὁμολογιῶν τῶν τριῶν δανείων τοῖς μετρητοῖς νὰ προσέλθωσιν ἐμπροθέσμως ὅπως πληρωθῶσιν.» — Βεβαίως δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη ἵνα ἐπικαλεσθῆ τις τὸν χαρακτηρισμὸν, ὃν δίδουσι

οἱ μετὰ τῆς κυβερνήσεως συμβληθέντες χρηματισταί. Εἶναι ἐντελῶς σύμφωνος πρὸς τὰ ἀνωτέρω καίμενα. Κατὰ μὲν τὸ πρῶτον τηλεγράφημα τῆς προκειμένης ἐπιχειρήσεως ἐκ Λονδίνου εἰς Ἀθήνας (12 μαΐου) «ἢ εἰς τὸ ἐλληνικὸν δάνειον, τὸ προωρισμένον νὰ χρησιμεύσῃ εἰς μετατροπὴν ἄλλων δανείων, ἐγγραφὴ ἤρξατο χθές,» κατὰ δὲ τὴν σύγχρονον πρόσκλησιν τῆς Τραπεζῆς Κωνσταντινουπόλεως «τὸ ἐν Ἀθήναις γραφεῖον αὐτῆς ἐνετάλη νὰ δέχεται μέχρι τῆς 19|31 μαΐου ἑ. ἑ. τὰς ὁμολογίας τοῦ δανείου τῶν 60 ἑκατομμυρίων, ὧν οἱ κάτοχοι ἤθελον προτιμῆσαι τὴν τροπὴν εἰς τὸ νέον δάνειον τῶν 125 ἑκατομμυρίων, τὰ δὲ ἐκ τῶν λ[μ]ῶν τῆς ἀνταλλαγῆς προκύφοντα ὑπολοιπὰ, κατώτερα τῆς ἀξίας μιᾶς νέας ὁμολογίας, πληρωθῶσονται κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν νέων τίτλων.»

Πανταχόθεν λοιπὸν προκύπτει ὁ χαρακτήρ τῆς μετατροπῆς, ἣν πρόκειται νὰ ἐνεργήσῃ τὸ πρὸς 4 τοῖς $\frac{0}{100}$ δάνειον τῶν 125 ἑκατομμυρίων ἐπὶ τῶν πρὸς 6 τοῖς $\frac{0}{100}$ τριῶν προγενεστέρων, προσφερομένου ὁλοκλήρου τοῦ ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου τῶν ὁμολογιῶν τῶν δανείων τούτων πρὸς τοὺς ἀρνούμενους νὰ τὴν δεχθῶσι δανεισταί. Εἶναι ἀκριβῶς ἡ ὀλοσχέρεια τοῦ ἐπιστημονικοῦ ὀρισμοῦ τῆς μετατροπῆς τῶν δανείων. «Ἡ μετατροπὴ τῶν ἔθνικων δανείων συνίσταται εἰς τὴν ἐλάττωσιν τοῦ τόκου τοῦ δημοσίου χρέους, μεταβαλλομένου, ἐπὶ προσφορᾷ ἀμέσου πληρωμῆς, τοῦ δανείου π. χ. τῶν 5 τοῖς $\frac{0}{100}$ εἰς δάνειον 4 τοῖς $\frac{0}{100}$ » (Dictionnaire de l'Economie Politique). Ἐπέμεινα εἰς τὴν ἀπόδειξιν τοῦ μετατροπικοῦ χαρακτῆρος τοῦ δανείου τῶν 125 ἑκατομμυρίων, διότι τούτου δαθέντος προκύπτουσι εἰς τὸ μέσον δύο συνέπειαι σοβαρωτάτης σημασίας.

Γ'. — Ἡ πρώτη συνέπεια ἀφορᾷ εἰς τὴν ὑποχρέωσιν, ἣν διὰ τῆς συμβάσεως τῆς 5/17 μαΐου ἀνέλαβεν ἡ ἐλληνικὴ κυβέρνησις, ἵνα κατὰ τὴν ἀνταλλαγὴν τῶν ὁμολογιῶν τῶν τριῶν δανείων πρὸς τὰς ὁμολογίας τοῦ νέου δανείου ὑπολογίζῃ τὰς μὲν τῶν ἀντικαθισταμένων δανείων πρὸς 500 φρ. ἐκάστην, τὰς δὲ τοῦ ἀντικαθιστῶντος πρὸς 72.75 τοῖς $\frac{0}{100}$ δηλαδὴ πρὸς φρ. 363.75 ἐκάστην. Ἐνῶ ὁ νόμος τῆς 2 φεβρουαρίου 1889, εἰς ὃν στηρίζεται τὸ δάνειον τῶν 125 ἑκατομμυρίων, ἀπαγο-

ρεύει ἐν ἄρθρῳ 2 τὴν ἐν τῇ μετατροπῇ ἐπιβάρυνσιν τοῦ δημοσίου ὑπεράνω τῶν ἐν τοῖς μετατρεπομένοις δανείοις ὑποχρεώσεων αὐτοῦ, καὶ ἐνῶ ἐν ταῖς ὑποχρεώσεσι π. χ. τοῦ δανείου τῶν 60 ἑκατομμυρίων περιλαμβάνετο ἡ ὑποχρέωσις νὰ ἀποσβεσθῇ τοῦτο εἰς τὸ ἄρτιον δηλαδὴ ἐπὶ πληρωμῇ 108 φρ. καθ' ὁμολογίαν ἄνω τῆς εἰς 392 φρ. ἀρχικῆς ἐκδόσεως τῶν ὁμολογιῶν αὐτοῦ, ἡ σύμβασις παρέχει εἰς τοὺς κατόχους τῶν ὁμολογιῶν τοῦ δανείου τούτου καθ' ἑκάστην ὁμολογίαν οὐ μόνον τὰ 108 φρ. ταῦτα, ἀλλ' ἐπὶ πλέον καὶ 136.25. διότι μὲν 500 φρ. ὁμολογία τοῦ δανείου τῶν 60 ἑκατομμυρίων θὰ ἀνταλλάχθῃ πρὸς μίαν 500 φρ. ὁμολογίαν καὶ 27.25 τοῖς $\frac{0}{100}$ ὁμοίαις τοῦ νέου δανείου τῶν 125 ἑκατομμυρίων. Ἡ μὲν παραβίασις τοῦ νόμου εἶναι καταφανής, ἡ δὲ ἐπιβάρυνσις τοῦ κράτους ὑπεράνω τῶν κατὰ τὰ τρία δάνεια ὑποχρεώσεων αὐτοῦ ἀναβιβάζεται ὡς πρὸς τὸ τῶν 60 ἑκατομμυρίων (110,700 ὀμ. $\times$ 136.25 φρ.) εἰς 15,082,875 φρ., καὶ ὡς πρὸς τὰ σιδηροδρομικὰ (55,113 ὀμ. $\times$ 136.25 φρ.) εἰς 7,563,646 φρ., ἴτοι τὸ ὅλον εἰς **22,646,521** φρ.

Βεβαίως ἡ παράβασις τοῦ νόμου ἀρκεῖ διὰ τὸν χαρακτηρισμὸν τῆς ταιαύτης ἐπιβαρύνσεως τῆς ἐπικρατείας· οὐχ ἕττον τὴν καταδικάζει καὶ ἡ δημοσιονομικὴ ἐπιστήμη, ἐν γένει δὲ ἡ διεθνὴς πρακτικὴ. Αἱ ἀρχαὶ αὐτῶν περὶ μετατροπῆς δανείων διατελοῦσιν εἰς πλήρη ἁρμονίαν. Κατ' αὐτάς ὁ κανὼν συνίσταται εἰς τὴν ἀντάλλαγὴν τῶν ὁμολογιῶν τοῦ μετατρεπομένου δανείου πρὸς τὰς ὁμολογίας τοῦ μετατρέποντος δανείου, εἰς τὴν ὀνοματικὴν τῶν ἐκατέρωθεν ἀξίαν. Μικραὶ ἀπὸ τοῦ κανόνος τούτου παρεκβάσεις ἀποτελοῦσιν ἐξαιρέσεις ἐπικυρωτικῆς αὐτοῦ. Τοιοῦτοτρόπως καθ' ὅλας τὰς μετατροπὰς, τὰς ὁποίας μετὰ τὸ ἔτος 1830 ἐνήργησεν ἡ Ἀγγλία ἐπὶ τῶν καλοσακίων δανείων τῆς, μόλις ἐνέστησαν ταῦτα κατὰ τὸ ἀσημαντὸν ποσὸν 21,186 λ. στ. (529,650 φρ.). Ἐν γένει παρατηρεῖ ὁ Leroy-Beaulieu (Traité de la science des finances τόμ. 2. σελ. 397), «καὶ μετατροπῆ τῶν ἐθνικῶν δανείων πρέπει νὰ ἐνεργῶνται ἄνευ σπουδαίας ἀυξήσεως τοῦ κεφαλαίου τοῦ δημοσίου χρέους, δηλαδὴ διὰ τῆς ἀπλῆς ἀνταλλαγῆς μίαις

ὁμολογίας εἰς τὴν ὀνοματικὴν τῆς ἀξίαν ἀντὶ ἑτέρας ὁμολογίας φερούσης μικρότερον τόκον, ἀλλ' ἐπίσης εἰς τὴν αὐτὴν ὀνοματικὴν ἀξίαν. Ἐὰν ὁ κανὼν οὗτος δύναται ἐνίοτε νὰ ἀθετηθῇ, πρέπει τοῦτο νὰ γείνη κατ' ἐλαφρότατον μέτρον. Οὐδέποτε πρέπει νὰ μετατρέπηται δάνειον, τοῦ ὁποίου ἡ τρέχουσα τιμὴ εἶναι εἰς τὸ ἄρτιον τῆς ὀνοματικῆς του, εἰς ἄλλο δάνειον τοῦ ὁποίου ἡ τιμὴ εἶναι πολὺ ὑπὸ τὸ ἄρτιον δηλαδὴ πολὺ μικρότερα τῆς ὀνοματικῆς του, διδομένου τοιοῦτοτρόπως εἰς τοὺς ὁμολογιούχους ὀνοματικῶν κεφαλαίου σημαντικωτέρου τοῦ ὀνοματικῶν κεφαλαίου τοῦ παλαιοῦ χρέους.» Αὐτὰ βεβαίως δὲν εἶναι λόγοι δι' ἐκείνους, οἵτινες θέλουσι νὰ τὰ ἐννοήσωσι.

Δ'.—Ἡ δευτέρα συνέπεις τοῦ μετατρεπτικοῦ χαρακτῆρος τοῦ δανείου τῶν 125 ἑκατομ. ἀφορᾷ εἰς τοὺς τόκους. Ἐνῶ κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ἀπὸ 2 φεβρουαρίου 1889 νόμου ὁ τόκος αὐτοῦ πρέπει νὰ εἶναι κατώτερος τῶν 6 τοῖς $\frac{0}{100}$ τοῦ πραγματικοῦ κεφαλαίου, ἡ ἀπὸ 5/17 μαιου σύμβασις ὀρίζει μὲν τὸν τόκον εἰς 4 τοῖς $\frac{0}{100}$ ἐπὶ τοῦ ὀνοματικοῦ κεφαλαίου, ἀρτιροῦμένου ὁμῶς ἐκ τοῦ δανείου τῶν 125 ἑκατομ. τοῦ ἀρτιροῦμένου ὁμῶς ἐκ τοῦ δανείου τῶν 125 ἑκατομ. τῶν 83,111,720 φρ., ὡς πρὸς τὰ ὁποία ἡ μετατροπὴ εἶναι ἀντικατάστασις, ὑπολείπονται 41,888,280 φρ. ὀνοματικῶν κεφαλαίων, ἐκ τοῦ ὁποίου πραγματικῶν εἶναι α') τὰ 8,100,000 φρ. ἄπερ, κατὰ τὸ ἄρθρον 5 τῆς συμβάσεως, τίθενται εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Ἑλληνικῆς κυβερνήσεως τὴν 20 μαιου/1 ἰουνίου 1889, β') τὰ μετρητὰ ὅσα χρησιμεύσωσι διὰ τὴν ἐξαργύρωσιν τῶν ὁμολογιῶν τῶν μετατρεπομένων τριῶν δανείων, τῶν ὁποίων οἱ κάτοχοι δὲν θέλουσι νὰ λάθωσιν ὁμολογίας τοῦ νέου δανείου.

Ἡ ἐξεύρεσις τοῦ τελευταίου ποσοῦ δὲν δύναται νὰ στηριχθῇ ἐπὶ ἀκριβῶν λ/σμῶν, τοὺς ὁποίους ἡ μετατρεπτικὴ διαχείρισις τοῦ δανείου τῶν 125 ἑκατομ. θὰ ἔχη εἰς τὴν ἐξουσίαν τῆς μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς. Ἐν τούτοις δὲν λείπουσι οὐκ ἀνόητοι εἰς προσέγγισιν τοῦ ἐπικυρωτικοῦ τούτου διὰ τὴν προκειμένην μετατροπὴν κεφαλαίου. Ἐκ τῆς ἀγγλικῆς πρακτικῆς γνωρίζομεν, ὅτι κατὰ τὴν ἐν ἔτει 1844 ἐνεργηθεῖσαν μετατροπὴν ἀγγλικῶν δανείων 248,759,629 λ. στ. (592,18,930.

675 φρ.) ἐχρειάσθησαν μετρητὰ μόνον 103,352 λίρ. στερλ. (2,583,800 φρ.). Ἐάν ἡ αὐτὴ ἀναλογία ἐξεταιετο νῦν καὶ πρὸς τὰ τρία ἑλληνικὰ δάνεια τῶν 83,111,720 φρ., διὰ τὴν μετατροπὴν αὐτῶν θὰ ἦσαν ἀναγκαῖα μετρητὰ μόνον 34,553 φρ. Βεβαίως ἐπὶ τοιούτων θεμάτων ἐξασκεῖ μεγάλην ἐπιρροὴν ἡ πίστις τῆς ὀφειλέτιδος ἐπικρατείας. Νὰ καταβιβάσωμεν αὐτὴν εἰς τὸ δέκατον, εἰς τὸ εἰκοστόν, εἰς τὸ τριακοστὸν τῆς ἀγγλικῆς; Δὲν εἶναι ἐν τούτοις ἄσχετος πρὸς τὴν διαχείρισιν τῆς πίστεως τῆς ἐπικρατείας καὶ ἡ ὑπόληψις τῶν δανειστικῶν διαχειριστῶν τῆς. Μήπως θὰ προσέβαλλον αὐτὴν, ἐάν, ἐν τῇ ἀρχῇ εὐθηνίᾳ τῶν πλημμυρούτων τὴν δυτικὴν Εὐρώπην διαθεσίμων κεφαλαίων, κατεβιβάζον τὴν ἑλληνικὴν πίστιν εἰς τὸ ἐξηκοστὸν τῆς ἀγγλικῆς; Τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ καταβιβάσμου τούτου θὰ ἦτο ὅτι διὰ τὴν μετατροπὴν τῶν τριῶν ἑλληνικῶν δανείων τῶν 83,111,720 φρ. εἶδει νὰ δαπανηθῶσιν εἰς μετρητὰ ἑξήκοντα φορές πλείωτερα τῶν ὅσων ἀναλόγως θὰ ἐδαπανῶντο, ἐάν τὰ δάνεια ταῦτα ἀπετέλουσαν μέρος τῶν κατὰ τὸ 1884 μετατραπέντων ἀγγλικῶν. Φθάνομεν εἰς 2,000,000 φρ. Ἐξ οὐδεμιᾶς ἐπόψεως δύναται νὰ εἶναι ἀνώτερον τὸ εἰς μετρητὰ ἀναγκαῖον διὰ τὴν μετατροπὴν τῶν τριῶν ἑλληνικῶν δανείων κεφάλαιον.

Τοιούτρόπως προστιθεμένων μὲν τῶν μετρητῶν τούτων εἰς τὰ 8,100,000 φρ. τὰ ὅποια, ὡς ἐξετέθη, λαμβάνει ἡ ἑλληνικὴ κυβέρνησις, τὸ πραγματικὸν κεφάλαιον τοῦ δανείου τῶν 125 ἑκατομ. ἀναβαίνει εἰς 10,100,000 φρ., ἀφαιρουμένου δὲ τοῦ κεφαλαίου τῶν, εἰς ἀντικατάστασιν τῶν ἐξ 83,111,720 φρ. τριῶν δανείων, δοθεισῶν ὁμολογιῶν τοῦ νέου δανείου τῶν 125 ἑκατομ. μείον 2,000,000 φρ. ὑπολογιζομένων ἀνωτέρω ἐπὶ καταβολῇ εἰς μετρητὰ, προκύπτει ὅτι ὀνοματικὸν κεφάλαιον 43,888,280 φράγ. ἐπὶ τόκῳ 4 τοῖς $\frac{0}{100}$ πληρόναι κατ' ἔτος 1,755,528 φρ., τὰ ὅποια ὡς τόκος τοῦ πραγματικοῦ κεφαλαίου τῶν 10,100,000 φράγκων ἀναλογεῖται πρὸς 17.38 τοῖς $\frac{0}{100}$. Ποῦ εἶναι ἡ νομοθετικὴ ἀπαγόρευσις τῆς ὑπερβάσεως τοῦ τόκου ἄνω τῶν 6 τοῖς $\frac{0}{100}$ τοῦ πραγματικοῦ κεφαλαίου;

Ε'. — Ἡ ἐποψὶς τῶν τόκων πλεονεξὴ τὴν ἐξῆς καταστασιν.

Ὅσον μὲν ἀφορᾷ τοὺς μέχρι τῆς παραδόσεως τῶν ὁμολογιῶν τῶν ἀντικαθισταμένων δανείων, μένουσιν οὗτοι εἰς βῆρος τῆς κυβερνήσεως, ὀφειλούςης κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τῆς συμβάσεως νὰ καταβάλῃ αὐτοὺς «ἐκ κεφαλαίων ἄλλων ἐκτὸς τῶν προερχομένων ἀπὸ τοῦ νέου δανείου.» Ὅσον δὲ ἀφορᾷ τοὺς τόκους τοῦ δανείου τούτου, ἀναβαίνουσιν οὗτοι πρὸς 4 τοῖς $\frac{0}{100}$ εἰς 5,000,000 φρ. ἐνικυσίως ἀντὶ τῶν 4,986,702 εἰς ἃ ἀναβαίνουσι πρὸς 6 τοῖς $\frac{0}{100}$ οἱ τόκοι τῶν τριῶν δανείων ἦτοι 3,321,300 φρ. διὰ τὸ δάνειον τῶν 60 ἑκατομ., 1,440,000 διὰ τὸ τοῦ σιδηροδρόμου Μύλων - Καλαμῶν καὶ 225,402 διὰ τὸ τοῦ σιδηροδρόμου Μεσολογγίου - Ἀργινίου. Εἶναι ἀληθές, ὅτι διὰ τοῦ ἐκ 5,000,000 φρ. τόκου τοῦ τὸ νέον δάνειον καρποῦται τὸ κεφάλαιον τῶν τριῶν δανείων καὶ τὸ ἐξ 8,100,000 φρ. πραγματικόν, ἀλλ' ἡ περίπτωσις αὕτη ὑπενθυμίζει τὸ δελῆαρ, ὅπερ ὁ ἄλιεὺς ρίπτει εἰς τὸν πενναλέον ἰχθύν, ὅστις ἐρχεται κατόπιον του. Δύναται νὰ κρίνη τις ἐκ τοῦ βόλου, τὸν ὅποιον οἱ ἄλιεῖς τῆς χρηματιστικῆς ἐξήγαγον ἐκ τοῦ θαλαῦ ὕδατος. Εἶναι ἀπίρως πολυτιμότερος τοῦ χρυσοῦ τρίποδος τῆς Ἑλένης, τὸν ὅποιον οἱ Κῆοι ἐξήγαγον ἐκ τοῦ πυθμένος τῆς θαλάσσης, ἡ Πυθία ὑπεσχέθη εἰς τὸν σφώτερον, καὶ οἱ δανειομεταλλευταὶ ἐκράτησαν δι' ἑαυτοῦς.

Σ'. — Μεταξὺ τῶν διαφόρων ἐπόψεων τοῦ κέρδους τῶν ἐκμεταλλευτῶν τῆς Ἑλλάδος ἐκ τοῦ δανείου τῶν 125 ἑκατομ. αἱ ἐπόμεναι δύναται νὰ δώσωσι τὴν γενικὴν τῶν συμβαινόντων ἔννοιαν. Ἀνέπτυξα ἀνωτέρω τὴν ἐξ 22,646,521 φρ. παράνομον ἐπιβάρυνσιν τοῦ κράτους διὰ τῆς συμβάσεως τοῦ προκειμένου δανείου. Ἡ ἐπιβάρυνσις αὕτη εἶναι ζημίαι τοῦ κράτους καὶ ὀφέλεια τῶν μετ' αὐτοῦ συναλλαξαμένων. Τὸ πᾶσιν ἐν τούτοις αὐτῆς ἀνήκει εἰς μεγαλειότερον ἔτι ἄθροισμα, διότι, συμφωνηθέντος τοῦ νέου δανείου ἐν τῇ συμβάσει πρὸς 72.75 τοῖς $\frac{0}{100}$, ἐπὶ ἐκπτώσει δηλαδὴ τῆς ὀνομαστικῆς του ἀξίας κατὰ 27.25 τοῖς $\frac{0}{100}$, ἐκάστη ὁμολογία του ἀποφέρει εἰς τὸ κράτος οὐχὶ 500 φρ., ὡς ὑποχρεοῦται τοῦτο νὰ πληρώσῃ, ἀλλὰ μόνον 363.75, τοῦτέστιν ἐπὶ τῶν 250,000 ὁμολογιῶν τοῦ δανείου λαμβάνει τὸ κράτος 90,937,500 φρ. καὶ ὑπόσχηται νὰ

πληρώση 125,000,000, δηλαδή 34,062,500 επί πλέον. Δὲν ἔχω σκοπὸν νὰ εἰσέλθω εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς ἐν τῇ τοιαύτῃ ἐκπτώσει ὑπερβολῆς. Αἱ ἐπίσης 500 φράγκων ὁμολογίαι τῶν 60, 120 καὶ 135 ἑκατομ. εἶχον ἐκδοθῆ τῷ 1879, 1880 καὶ 1887, ἐπὶ τόκῳ 5, 6 καὶ 4 τοῖς $\frac{1}{10}$, ἀντὶ 392, καὶ 373 καὶ 395 φρ. Διὰ τὴν αἰ τοῦ δανείου τῶν 125 ἑκατομ. νὰ ἐκδοθῶσι τῷ 1889 ὑπὸ βαρυτέρους ὄρους :

Βεβαίως τὸ ποσὸν τῶν 22,646,521 φρ. τῆς ἀνωτέρω παρανόμου ὠφειλῆς καὶ ἐν γένει τὰ εἰς ὃ ἀνήκει τοῦτο ἄθροισμα τῆς ὑπὲρ τῶν δανειστῶν τοῦ δανείου τῶν 125 ἑκατομ. ἐκπτώσεως τῶν 34,062,500 φρ. θὰ πληρώσῃ τὸ κράτος, ὅτε θὰ ἐξοφλήσῃ τὸ δάνειον. Μήπως διὰ τοῦτο ἡ ὑποχρέωσις εἶναι ὀλιγώτερον πραγματικὴ : Ἐὰν κρίνωμεν ἐκ τῆς ἐν διαστήματι δέκα ἐτῶν μετατροπῆς τοῦ δανείου τῶν 60 ἑκατομ., τοιοῦτοι τρόποι ἀποσβέσεως τῶν ἐθνικῶν χρεῶν δύνανται νὰ συμβαίνωσι εἰς ἀνάλογα διαστήματα χρόνου. Ἄρκει νὰ φαντασθῆ τις ἐξακολουθούσαν τὴν τακτικὴν τῆς ἐν ταῖς μετατροπαῖς ταύταις προσθήκης ὁμοίων τῇ ἐξ 22,646,521 φρ. ἐπιβαρύνσεων, ἵνα ἐννοήσῃ ὅπως κίνδυνος ἐξογκώσεως τῶν ἐθνικῶν χρεῶν περιέχεται ἐν τῷ συστήματι τούτῳ.

Ἐν γένει, ὅταν τὰ βάρη μεταρρίπτωνται εἰς τὰς μελλούσας γενεάς, εἶναι ὀλιγώτερον φειδωλὸς ἢ παροῦσα. Ἐν τούτοις ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἔχει καὶ αὐτὴ τὸ μέρος της, διότι διὰ τὰ 22,646,521 φρ. τῆς παρανόμου ἐπιβαρύνσεως τῶν μεταγενεστέρων πληροῖται τόκον πρὸς 4 τοῖς $\frac{1}{10}$ 905,860 φρ. ἐκαστίως, ἀναβαίνει δὲ τὸ ποσὸν τοῦτο εἰς 1,362,500 φρ. ἐπὶ τοῦ ὅλου τῆς ἐκ 34,062,500 φρ. ἐκπτώσεως τοῦ δανείου τῶν 125 ἑκατομ. ὑπὲρ τῶν δανειστῶν αὐτοῦ.

Ζ'. — Ἡδύνατο νὰ εἶπῃ τις, ὅτι αἱ ἐκτεθεῖσαι ὠφειλαὶ, εἰς κεφάλαια παράνομα, ἀδάνειστα, καὶ ὑπολογιζομένους ἐπ' αὐτῶν τόκους, εἶναι ἀσθενῶς περιεκαλυμμένοι ἐν τῷ δανείῳ τῶν 125 ἑκατομμυρίων. Ὑπάρχουσι ἐν τούτοις ἀπόκρυφα κέρδη βαθυτέρας ἐννοίας. Ἐκ τοῦ ὅτι πρόκειται περὶ πολλῶν ἑκατομμυρίων, περὶ ἔθνους, περὶ μεγάλων χρηματιστικῶν κέντρων, καὶ οὐδὲν μεταβάλλονται οἱ ὄροι τῆς στρατηγικῆς τῆς ὁποίας

μετέρχεται ἡ ἀράχνη. Περιτυλίσσει τὴν μύϊαν διὰ τοῦ κατὰ πρῶτον ἀφανοῦς νήματός της, καὶ ἔπειτα τὴν καταβροχθίζει. Ἡ μέθοδος αὕτη τῶν δανειομεταλλευτῶν εἶναι ἡ αὐτὴ πάντοτε εἶναι ἡ διὰ τῶν προκαταβολῶν, παρ' ὀλίγον νὰ εἴπω «διὰ πορτοφολίου». Εἶδατε ποτὲ τὴν φυσιογνωμίαν τοῦ γυμνόνοντος τοῦ νέου δανειστοῦ : Εἶναι ὁ αὐτὸς πάντοτε τύπος. Δύνανται οἱ τῶν ἐπικρατειῶν δανειομεταλλευταὶ νὰ μεταχειρίζονται τοὺς καθβαλιστικούς ὄρους τῆς γλώσσης τῶν χρηματιστηρίων, ὅλα ἀπολήγουσι εἰς τὴν διευκόλυνσιν κατὰ πρῶτον μιᾶς ἀνάγκης τοῦ δανειζομένου, γινουμένης τῆς ἀρχῆς ἀπὸ τῆς φιλοτιμίας ἢ φιληθονίας αὐτοῦ, ἔπειτα ἑτέρας ἀνάγκης, ἔπειτα εἰς τὴν περιπλοκὴν τῶν προκαταβολῶν, ἔπειτα εἰς τὴν ἀηδίαν τῶν περιπεπλεγμένων λισμῶν, διὰ τοὺς ὁποίους δὲν θέλει ὀμιλήσῃ ἡ ἱστορία. Ἐπὶ τέλους ἐρχεται ἡ ψυχολογικὴ στιγμή, καθ' ἣν οἱ δανειομεταλλευταὶ θὰ κόψωσι τὸν μίτον τῆς Ἀριάδνης ἀναλαμβάνοντες τότε τὴν ἐν τῷ λαβυρίνθῳ καθοδήγησιν τοῦ εἰς χεῖρας τῶν ἐμπεισάντος δυστυχούς, εἰσέρχονται εἰς τὸν δεῦτερον κύκλον τοῦ σατανικοῦ τῶν ἔργων. Ἐν τῇ περιόδῳ ταύτῃ ὁ μηχανισμὸς τῆς πολιτείας καθίσταται ξηρὸς, ὅλη δὲ ἡ ἐκμὴς αὐτῆς συναθροίζεται εἰς χεῖρας τῶν ἐκμεταλλευτῶν της. Ἐπὶ κεφαλῆς αὐτῶν ἵστανται οἱ τραπέζιται τῆς Αὐλῆς. Διαχειριζόμενοι οὗτοι τὰ μυστικά τῆς ἐπικρατείας, δίδουσι τὸ σύνθημα τοῦ ὀλιγαρχικοῦ πλουτισμοῦ. Πῶς μανθάνουσι τὰ μυστικά τῆς ἐπικρατείας : Παράδοξος ἐρώτησις ! Τὸ ἀγοράζουσιν ἐκ τῆς πηγῆς.

Πότε ἐν τῇ κεντρικῇ ἐξουσίᾳ συνελήφθη τὸ σχέδιον τῆς μετατροπῆς τῶν τριῶν δανείων, δύσκαλον εἶναι ἐπ' ἀκριβῶς νὰ ὀρισθῇ. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης οἱ τραπέζιται τῆς Αὐλῆς ἤρχισαν τὴν ἐπιτηδεῖαν συγκέντρωσιν τῶν ὁμολογιῶν τῶν δανείων. Ἐργάζονται ἐκ λίαν μακροῦ χεῖρός. Ὑπολογίζουσι διὰ μῆνας καὶ ἔτη. Βασιλικαὶ δυναστείαι, σχηματισμοὶ ὑπαρρηγίων, πλειοψηφαὶ βουλῶν, ὅλα εἰσέρχονται εἰς τὸ ζατρίκιόν των. Πότε συνεκέντρωσαν εἰς τὴν ἀκτῖνα τῆς ἐνεργείας των οἱ ἐκμεταλλευταὶ τῆς Ἑλλάδος τὰ χονδρὰ ποσὰ τῶν τριῶν δανείων ; Ἐὰν κρίνωμεν ἐκ τῶν τιμῶν τοῦ χρηματιστηρίου Ἀθηνῶν,

κατὰ μέσον ὄρον αἱ ὁμολογίαι τοῦ δανείου τῶν 60 ἑκατομ. περιστρέφοντο κατὰ μὲν τὴν α' καὶ β' ἐξαμηνίαν 1887 εἰς τὰ 380 καὶ 408 φρ. κατὰ δὲ τὴν α' ἐξαμηνίαν 1888 εἰς 420 φρ. Δὲν ἤξεύρω ποίους ἰνδοισμοὺς ἠδύναντο οἱ ἐκμεταλλευταὶ νὰ ἔχωσι κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο. Τὸ ἀκριβές εἶναι, ὅτι ἢ κατὰ τὴν α' ἐξαμηνίαν 1888 πολιτικῶς ἐν Ἑλλάδι κατάστασις εἶχεν ἀδιστακτικῶς τὸ δικαίωμα νὰ τοὺς πείσῃ περὶ τῆς ἀσφαλείας τῆς ἐπιχειρήσεως των. Κατὰ τὰς ἐν τῇ περιόδῳ ταύτῃ τιμὰς, διὰ τῆς ἐν τῷ νέῳ δανείῳ τῶν 125 ἑκατομ. ἀποσβέσεως τοῦ δανείου τῶν 60 ἑκατομ. εἰς τὴν ὀνομαστικὴν τοῦ ἀξίαν, ὑπάρχει κέρδος 80 φρ. καθ' ὁμολογίαν. Ἐπὶ 110, 700 ὁμολογιῶν τὸ κέρδος ἀναβαίνει εἰς 8,856,000 φρ. Πόσον εἰσῆλθεν εἰς τὰ βαλάντια τῶν ἐκμεταλλευτῶν τῆς Ἑλλάδος;

Τὸ δάνειον τοῦ σιδηροδρόμου Μύλων—Καλαμῶν καὶ ἡ μεταλλευτικὴ πολιτικὴ συνδέονται ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε ἀλληλοεξηγοῦνται ἐν τῇ κατὰ τὸ νέον δάνειον τῶν 125 ἑκατομ. συναντήσῃ των. Ψηφίζεται κατὰ τὴν 14 δεκεμβρίου 1887 διὰ 24 ἑκατομ. καὶ ἐντὸς τῆς α' ἐξαμηνίας 1888 τὸ πλεῖστον αὐτοῦ ἀγοράζεται, διὰ τῶν εἰθισμένων εἰς τοιαύτας περιστάσεις συνδυσασμῶν, ἀκριβῶς ὑπ' αὐτῶν ἐκείνων, οἵτινες ἀπετέλεσαν τὸν πυρῆνα τῆς συμβάσεως τοῦ δανείου τῶν 125 ἑκατομ. Ἄντι πόσου ἠγόρασαν οὗτοι τὰς 500 φράγκους ὁμολογίας τοῦ δανείου τῶν 24 ἑκατομμυρίων; Κατὰ τὰ ἄρθρα 10 καὶ 13 τοῦ ἀπὸ 14 δεκεμβρίου 1887 νόμου, εἶδει μὲν τὸ κεφάλαιον αὐτοῦ νὰ εἶναι πραγματικόν, ἐπιτρέπετο ὅμως εἰς τὸν ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν, ἵνα διὰ Β. διατάγματος τῇ προτάσει τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου (!) ἀναβιβάσῃ τὴν ὀνομαστικὴν ἀξίαν του. Ἐὰν ὑποθέσωμεν, ὅτι ἢ εἰς ἢ παρεχωρήθη κατὰ τὴν α' ἐξαμηνίαν 1888 τὸ δάνειον τῶν 24 ἑκατομ. πραγματικὴ τιμῇ διέφερον ἀπέναντι τῆς ὀνομαστικῆς τῶν ὁμολογιῶν του κατὰ τὰς τότε τρεχούσας ἐπὶ τοῦ δανείου τῶν 60 ἑκατομ. τιμὰς (χωρὶς ἐξέτασιν τοῦ τί δύναται νὰ κρύπτῃ ἢ ἐπὶ τοιούτων συμφερόντων ἐν παραβύστω ἐνέργεια), πρόκειται περὶ κέρδους 80 φρ. καὶ καθ' ἑκάστην ὁμολογίαν τοῦ δανείου τῶν 24 ἑκατομ. ἕνεκα τῆς διὰ τοῦ νέου δανείου τῶν 125 ἑκατομ. ἀ-

ποσβέσεως αὐτῆς εἰς τὴν ὀνομαστικὴν τῆς ἀξίαν. Ἐπομένως ἐπὶ 48,000 ὁμολογιῶν τὸ κέρδος ἀναβαίνει εἰς 3,840,000 φρ. Πόσον εἰσῆλθεν εἰς τὰ βαλάντια τῶν ἐκμεταλλευτῶν τῆς Ἑλλάδος;

Τὸ δάνειον τοῦ σιδηροδρόμου Μεσολογγίου—Ἀγρινίου κινεῖται ἐν τῇ αὐτῇ μεταλλευτικῇ σφαίρῃ. Ὁ περὶ αὐτοῦ νόμος τῆς 14 δεκεμβρίου 1887 εἶναι πολλῶν ἐνδεικτικώτερος. Ἐν ἄρθρῳ 4 ἐπιτρέπει εἰς τὸν ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν νὰ ἀναγνωρίσῃ αὐτό, ἄνευ παρεμβάσεως βασιλέως καὶ ὑπουργικοῦ συμβουλίου, τὸ δάνειον τῶν 3,756,720 φρ. «καὶ νὰ ἐκδώσῃ διὰ τὸ ποσὸν τοῦτο, κατὰ τοὺς παραδεδεγμένους τύπους, ὁμολογίας ἐκ 500 δρ. ἐκάστην». Ὑποτιθεμένης τῆς αὐτῆς διαφορᾶς μεταξύ τῆς κατὰ τὴν α' ἐξαμηνίαν 1888 πραγματικῆς τιμῆς καὶ τῆς ὀνομαστικῆς ἀξίας τοῦ δανείου τούτου, πρόκειται ἐπίσης περὶ κέρδους 80 φρ. καθ' ὁμολογίαν. Ἐπομένως ἐπὶ 7,513 ὁμολογιῶν τὸ κέρδος ἀναβαίνει εἰς 591,000 φρ. Πόσον εἰσῆλθεν εἰς τὰ βαλάντια τῶν ἐκμεταλλευτῶν τῆς Ἑλλάδος;

Ἀνεξαρτήτως λοιπὸν τοῦ ἐκ 34,062,500 μέλλοντος κέρδους, τὸ ὅποιον ὑπόσχηται τὸ νέον δάνειον τῶν 125 ἑκατομ. εἰς τοὺς δανειστὰς αὐτοῦ, ἀνεξαρτήτως τῆς παρανομίας ἧτις χαρακτηρίζει τὴν ἐν αὐτῷ ποσότητά των 22,646,521 φρ., ἀνεξαρτήτως τοῦ παρόντος κέρδους τοῦ τοκισμοῦ τῶν ποσοτήτων τούτων ἀναβιβαζομένου ἀπὸ 905,860 φράγκων μέχρι 1,362,500,—αὐταὶ αἱ ἐκ τοῦ ταμείου τῆς ἐπικρατείας εἰς τὰ ἰδιαιτέρα ταμεία τῶν ἐκμεταλλευτῶν αὐτῆς, ἐν διαστήματι ἐνὸς ἔτους, διὰ τῆς περιστροφικῆς κινήσεως τοῦ νέου δανείου τῶν 125 ἑκατομ., εἰσχωγῶν 8,856,000 + 3,840,000 + 591,000 φρ. τὸ ὅλον 13,287,000 φρ. = **13,994,400** δρχ., διὰ τὰ ὅποια οὗτοι δὲν εἶχον καταβάλαι λεπτὸν, ἀνασηκῶσαν τὸν πέπλον τῶν εἰς τοὺς ὑψηλοὺς κύκλους τῆς ἑλληνικῆς πολιτικῆς τελοουμένων ὀργίων.

Δι' αὐτὸ λοιπὸν οἱ ἄνθρωποι τοῦ λαοῦ πιέζονται τόσον ἀσπλάγγως ὑπὸ τὸν βάρυν τῆς φορολογίας ζυγόν, ἵνα οἱ ἐκμεταλλευταὶ των ἀποθησαυρίζωσι τοιαῦτα πλοῦτη: "Ὅλη αὐτῇ

ἢ λάμπρις, τὴν ὁποίαν ἀπὸ πρῶτης μέχρι ἐσπέρας ἀποθεώνει ἢ χαμέρπεια, ἐξαγοράζεται διὰ τῶν ἰδρώτων τοῦ λαοῦ! Ποῖος εἶναι ὁ ὑπεύθυνος; Ἐὰν δὲν εἶναι κοινὸς ἐγκληματίας, βεβαίως εἶναι ἄξιος ἀπαγορεύσεως. Ποία εἶναι ἡ μερίς του εἰς τὸ γενικὸν εἰσόδημα τῆς ἐκμεταλλεύσεως; Ἀναθιβάζεται τοῦτο εἰς ἑκατοντάδας ἑκατομμυρίων ἐπὶ τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ. Μήπως παρίδωκε τὰς κλειδάς τῆς Ἀκροπόλεως τῆς Ἑλλάδος ἀντὶ πινακίου φακῆς εἰς τοὺς πολιιορκετὰς τῆς;

Φεῦ! Ἐνόμιζον, ὅτι ὑπάρχει δικαιοσύνη, καὶ βλέπω, ὅτι δὲν ὑπολείπεται εἰμὴ ἐκδίκησις. Ἡ ἐκδίκησις τῶν λαῶν εἶναι ἡ δικαιοσύνη τῶν αἰῶνων.

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΣ

ΠΕΡΙ ΥΠΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ

Τὸ ζήτημα τῶν ὑπαξιωματικῶν πρωτεύει μεταξὺ τῶν ζητημάτων τῶν στρατιωτικῶν. Ἐν τῷ συστήματι τῶν νεωτέρων πολέμων τῆς ἀραιᾶς τάξεως, ὁ ὑπαξιωματικὸς ἀποβαίνει ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἡ ψυχὴ τῆς ἐνεργείας καθ' ὅλην τὴν παράταξιν. Ἡ κατάρτισις καλῶν ὑπαξιωματικῶν καὶ ἡ διατήρησις αὐτῶν ἐν ταῖς τάξεσι τοῦ στρατοῦ εἶναι ἐξαχόμενον λίαν ἐνδιαφερούσης προνοίας τοῦ νομοθέτου. Ὡς δείγμα τοιαύτης ἔστω ὁ πρό ὀλίγου δημοσιευθεὶς ἐν Γαλλίᾳ περὶ ὑπαξιωματικῶν νόμος.

Ἐν γένει ἐξασφαλίζει οὗτος τὸ στάδιον καὶ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν ὑπαξιωματικῶν διὰ τρόπον περιποιούντος τιμῆν εἰς τὴν Δημοκρατίαν. Κατ' αὐτὸν οἱ ὑπαξιωματικοὶ δύνανται νὰ ἀνακατατάσσωνται διὰ δύο, τρία ἢ πέντε ἔτη καὶ νὰ ἀνανεοῦσι τὰς ἀνακατατάξεις των μέχρι ὀλίγης διαρκείας 15 ἐτῶν πραγματικῆς ὑπηρεσίας. Ἀκολουθῶς δύνανται νὰ μείνωσιν ἐν τῷ στρατῷ εἰς εἰδικὰς ὑπηρεσίας μέχρι τοῦ 47 ἔτους τῆς ἡλικίας των. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνακαταταχθέντων ἢ εἰς εἰδικὰς ὑπηρεσίας ὄντων ὑπαξιωματικῶν προσδιορίζεται εἰς τὰ δύο τρίτα

τοῦ κανονικοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐν ἐνεργείᾳ ὑπαξιωματικῶν, μὴ ὑπολογιζομένων τῶν ἐπιτελικῶν ὑπαξιωματικῶν τῶν συνταγματῶν. Ἴνα τεθῶσιν εἰς ἀποστρατεῖαν ἢ ὑποστῶσιν ἄλλην μεταβολὴν τοῦ βαθμοῦ των οἱ τοιοῦτοι ὑπαξιωματικοί, δεῖον νὰ ἀποφασίσῃ τὸ ἀρχηγεῖον τοῦ εἰς ὃ ἀνήκουσι στρατιωτικοῦ σώματος ἐπὶ τῇ γνωμοδοτήσει τοῦ συμβουλίου τοῦ συντάγματος αὐτῶν.

Ἡ σημαντικώτερα ἐποφίς τοῦ νόμου ἀφορᾷ εἰς τὰ χρηματικὰ πλεονεκτήματα τῶν ἀνακατατασσόμενων ὑπαξιωματικῶν καὶ εἰς τὰς πολιτικὰς καὶ στρατιωτικὰς θέσεις, αἰτίνας ἐπιφυλάσσονται δι' αὐτούς. Ἐκαστος ὑπαξιωματικὸς, συνάπτων συμβόλαιον ἀνακατατάξεως ἐν τῷ στρατῷ, λαμβάνει 240 φρ. ἐὰν πρόκειται περὶ 2 ἐτῶν, 360 φρ. ἐὰν πρόκειται περὶ 3 ἐτῶν καὶ 600 φρ. ἐὰν πρόκειται περὶ 5 ἐτῶν. Ἀνανεόνων δὲ μετὰ πενταετίαν τὴν ἀνακατάταξιν του, λαμβάνει 200 φρ. ἂν πρόκειται περὶ 2 ἐτῶν, 300 φρ. ἂν πρόκειται περὶ 3 ἐτῶν καὶ 500 φρ. ἂν πρόκειται περὶ 5 ἐτῶν. Ἐκτὸς τῶν προκαταβολῶν τούτων οἱ ἀνακατατασσόμενοι ὑπαξιωματικοὶ λαμβάνουσι, κατὰ τὴν μετὰ τὸ πέρας τῆς ἀνακατατάξεως των ἀπομακρυνσίν των ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, 600 μέχρι 1500 φρ. ἀνάλογως τοῦ χρόνου τῆς ὑπηρεσίας των καὶ περιπλέον ἐνιαυσίαν ἀμοιβὴν 200 φρ. Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν πληγαὶ ἢ καθένειαι, ἀποκτηθεῖσαι ἐν τῇ στρατιωτικῇ ὑπηρεσίᾳ, ἤθελον ἀναγκάσει τὸν ἀνακαταταχθέντα νὰ αἰτήσῃ τὴν ἀποστράτευσίν του, λαμβάνει οὗτος ἀκεραίαν τὴν ἐκτεθεισάν ποσότητα τῶν 600-1500 φρ., τὴν ὁποίαν, ἐν περιπτώσει θανάτου αὐτοῦ, λαμβάνει ἡ σύζυγος ἢ οἱ κληρονόμοι του. Οἱ ὑπαξιωματικοὶ μετὰ δεκαπενταετῆ μὲν ὑπηρεσίαν δικαιούνται εἰς σύνταξιν ἀνάλογον πρὸς τὴν ἐν ταῖς τάξεσι τοῦ στρατοῦ παρουσίαν των, μετὰ εικοσιπενταετῆ δὲ ὑπηρεσίαν ἔχουσι δικαίωμα εἰς σύνταξιν ἀποστρατεύσεως.

Πλήθος θέσεων ἐν τῇ πολιτικῇ τοῦ κράτους ὑπηρεσίᾳ ἀνάγεται εἰς τοποθέτησιν τῶν ἐξερχομένων ἐκ τοῦ στρατοῦ ὑπαξιωματικῶν. Προτιμῶνται οἱ διανύσαντες στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν δέκα πέντε ἐτῶν, κατόπιν δὲ αὐτῶν ἔρχονται οἱ διανύ-

σαντες δέκα ἔτη ἐν τῷ στρατῷ, εἰς ὧν τὰ τέσσαρα ὡς ὑπαξιωματικοί. Οὐδεμίαν βιομηχανική ἢ ἐμπορικὴ ἐπιχείρησις δύναται νὰ ἀποκτήσῃ μονοπώλιον ἢ ἐπιχορήγησιν κυβερνητικὴν ἄνευ τοῦ ὄρου τῆς διαθέσεως ὀρισμένου ἀριθμοῦ θέσεων ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς ὑπὲρ τῶν ἀποχωρούντων ἐκ τοῦ στρατοῦ ὑπαξιωματικῶν.

ΦΟΡΟΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

Κατὰ τὸ παρελθόν ἔτος ἐν Γαλλίᾳ ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν κ. Peytral εἰσήγαγεν εἰς τὴν Βουλὴν νομοσχέδιον περὶ φορολογίας τοῦ εἰσοδήματος. Πρώτην φοράν ἐν Γαλλίᾳ αὐτὴ ἢ κυβέρνησις ἀπέβλεψε συστηματικῶς εἰς τὴν φορολογίαν ταύτην. Ἀνεξαρτήτως τῆς ἐπιστημονικῆς συμπαθείας ἢ ἀντιπαθείας πρὸς τὸν φόρον τοῦτον, τὸ ἀκριβὲς εἶναι ὅτι ἡ διαρρηθίσασ ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς Βουλῆς ἐπιτροπή, συνελθούσα τῇ 19 ἰανουαρίου 1889, ἀπερῆσεν διὰ ψήφων 12 κατὰ 5 νὰ προτείνῃ τὴν ἀπόρριψιν τοῦ νομοσχεδίου. Αἱ περαιτέρω τύχαι αὐτοῦ ἀνήκουσιν εἰς ἄλλην ἐποψίν. Ἐν τούτοις τὸ θέμα εἶναι ἰδιαιτέρως περισπούδαστον. Ἐφ' ὅσον ὑπὸ διεθνή ἐποψίν στηρίζεται εἰς δύο εἴδη παραδείγματα τῆς ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ Γερμανίᾳ ἐφαρμογῆς, παράλειπόμενων τῶν λοιπῶν ἐπικρατειῶν. Δὲν εἶναι ἀλυσιτελής ἡ ἐκθεσις τοῦ ἐν Γαλλίᾳ πειράματος ἀπὸ τῶν τριῶν πρώτων τίτλων τοῦ νομοσχεδίου. Ὁ πρῶτος ἀφορᾷ εἰς τὰς βῆσεις τοῦ φόρου, ὁ δεῦτερος εἰς τὰς ἐξαίρεσεις αὐτοῦ καὶ ὁ τρίτος εἰς τοὺς μετριασμούς του.

Α'

1. — Ἐπιβάλλεται φόρος γενικὸς ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος.

2. — Ὅλαι αἱ πρόσοδοι ὑπόκεινται εἰς τὸν γενικὸν ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος φόρον, ἐκτός τῶν ἐν τοῖς τίτλοις Β' καὶ Γ' ὀριζομένων ἐξαίρεσεων καὶ μετριασμῶν. Ἡ ποσότης τοῦ φόρου ὀρίζεται εἰς $\frac{1}{2}$ μὲν τοῖς $\frac{0}{10}$ ἐπὶ τῶν ἐπαγγελματικῶν, βιομηχανικῶν καὶ ἐμπορικῶν εἰσοδημάτων, ὑπολογιζομένων συμφώνως

πρὸς τὰ κατωτέρω ἄρθρα 10, 18 καὶ 19, εἰς 1 δὲ τοῖς $\frac{0}{10}$ ἐφ' ὅλων τῶν λοιπῶν εἰσοδημάτων. Τὰ κατονομαζόμενα εἰσοδήματα ἐν τῷ α' ἔδαφιῳ τοῦ ἄρθρ. 17, ἐξαίρουμένων τῶν εἰσοδημάτων τῶν συνεργατικῶν ἐταιριῶν, τῶν κερδῶν τῶν ὁμορρυθμῶν ἐταιριῶν καὶ τῆς μερίδος τῶν ἑτερορρυθμῶν ἐταιριῶν εἰς τὰ κέρδη τῶν ἑτερορρυθμῶν ἐταιριῶν, ὑπόκεινται εἰς φόρον 1 τοῖς $\frac{0}{10}$, εἰς οἰασδήποτε καὶ ἂν προέρχωνται αἰτίας.

3. — Τὰ πρόσωπα, ὧν τὸ ὅλικόν εἰσόδημα, ὑπολογισθὲν συμφώνως τῷ παρόντι νόμῳ, ὑπερβαίνει τὸ ποσὸν τῶν 2,000 φράγκων, ὀφείλουσι νὰ ποιήσωσι δήλωσιν λεπτομερῆ, κατὰ τὴν φύσιν τῶν εἰσοδημάτων των, α') τοῦ ἀκαθαρίστου ἀθροίσματος τῶν εἰσοδημάτων τούτων, β') τῶν δαπανῶν καὶ βαρῶν, τῶν ὁποίων ὁ νόμος διατάσσει τὴν ἀφαίρεσιν πρὸς ὑπολογισμὸν τοῦ φορολογητέου καθαροῦ εἰσοδήματος τοῦ φορολογουμένου. Ἀπαλλάσσονται τῆς δηλώσεως ταύτης τὰ εἰσοδήματα ἑκείνα, ἐπὶ τῶν ὁποίων ὁ φόρος εἰσπράττεται διὰ κρατήσεως, κατὰ τοὺς ὄρους τοῦ ἄρθρ. 24.

4. — Ἡ δήλωσις ἀναφέρεται εἰς τὰ εἰσοδήματα τοῦ προηγουμένου ἔτους, εἰς ὁποιαδήποτε ἐποχὴν καὶ ἐὰν ἀπεκτήθησαν ἢ παρήχθησαν ταῦτα κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ρηθέντος ἔτους. Ἐν τῇ δηλώσει ἀναφέρονται μόνον τὰ πραγματοποιηθέντα εἰσοδήματα, διὰ δὲ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν βαρῶν, μόνον αἱ δαπάναι αἱ πραγματικῶς ἐτελεσθεῖσαι.

5. — Αἱ καθ' ἕκαστον εἶδος δηλωθέντων εἰσοδημάτων, δαπάναι τῆς ἐπιχειρήσεως καταλογίζονται ἀπέναντι τῶν ἀντιστοιχῶν εἰσπράξεων. Ἐν ἡ περιπτώσει αἱ εἰσπράξεις αὐταὶ ἤθελον εἶσθαι ἀνεπάρκεις ὅπως καλύψωσι τὰς δαπάνας, τὸ ὑπερβάλλον δύναται νὰ ἀφαιρηθῇ ἐκ τῆς φορολογητέας καθαρᾶς προσόδου ἄλλων κατηγοριῶν εἰσοδημάτων, ἀνηκόντων εἰς τὸν αὐτὸν φορολογούμενον.

6. — Ὁ ὀφειλέτης δύναται νὰ αἰτήσῃ τὴν ἀπὸ τοῦ ἀκαθαρίστου εἰσοδήματος του ἀφαίρεσιν τῶν τόκων τῶν ἐνυποθήκων ἢ ἐγγχειρογράφων χρεῶν του ἐπὶ τῷ ὄρω τῆς ἐκ μέρους τοῦ δανειστοῦ δηλώσεως ἴσου πρὸς αὐτοὺς ποσοῦ. Ἐὰν ἡ ἔλλειψις δηλώσεως τοῦ δανειστοῦ δὲν ἐπιτρέπη εἰς τὸν ὀφειλέτην νὰ ἐπι-

τύχη τὴν μείωσιν τοῦ χρέους του, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἀφαιρέσῃ τὴν ποσότητα τοῦ φόρου ἐκ τῶν πληρονομημένων ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸν δανειστὴν τόκων ἢ καθυστερημάτων.

7. — Οἱ φορολογούμενοι ὀφείλουσι νὰ συμμορφῶνται, ἐν ταῖς δηλώσεσι των, πρὸς τοὺς κανόνας ἐκτιμήσεως, τοὺς διὰ τῶν ἐπομένων ἄρθρων ὀριζομένους δι' ἕκαστον εἶδος εἰσοδημάτων.

8. — Τὸ εἰσόδημα τῶν μὴ ὠκοδομημένων ἰδιοκτησιῶν, ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἰδιοκτήτην, ὅστις δὲν ἐκμεταλλεύεται αὐτὰς προσωπικῶς ἢ κατ' εὐθείαν διὰ λογ/μόν του, εἶναι ἡ τιμὴ τῆς παραχωρήσεως ἢ μισθώσεως αὐτῶν, οἷα ἐξάγεται ἐκ τῶν ἐν ἰσχύϊ συμφωνητικῶν καὶ ἄλλων συμβολαίων μισθώσεως, ἀφ' ἐνὸς μὲν προστιθεμένων τῶν ὠφελειῶν ἢ κερδῶν τῶν προερχομένων ἐξ ὑποχρεώσεων, δικαιοματίων καὶ παροχῶν ὑφισταμένων ὑπὲρ τοῦ ἰδιοκτήτου, ὅταν ταῦτα ἐπαυξάνωσι τὰς ὀρισμέναις τιμὰς ἐν ταῖς συμφωνητικαῖς ἢ ἄλλοις συμβολαίοις μισθώσεως, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀφαιρουμένων 1) τοῦ ἐγγείου φόρου, ἐάν δὲν εἶναι εἰς βάρος τοῦ καλλιεργουμένου τὴν γαιοκτησίαν. 2) τῶν βαρῶν τῶν προκυπτόντων ἐκ τῶν δικαιοματίων καὶ παροχῶν πρὸς ὄφελος τρίτων, ὅταν τὰ βάρη ταῦτα δὲν συνυπολογίσθησαν κατὰ τὸν ὀρισμὸν τῶν τιμῶν τῆς παραχωρήσεως ἢ μισθώσεως καὶ 3) τῶν χρεῶν, συμφῶνως τῷ ἄρθρῳ 6. — Τὰ βάρη, κέρδη, ἢ ὠφελήματα, τὰ προκύπτοντα ἐκ παροχῶν δουλειῶν κλπ., ἐκτιμῶνται εἰς χρήματα κατὰ τὴν ἐν ἐκάστῳ τόπῳ συνήθειαν, ὅταν ἡ πραγματικὴ ἀξία των δὲν εἶναι ὀρισμένη διὰ τῶν συνιστώντων τὰς δουλείας, τὰ δικαιώματα κλπ. τίτλων.

9. — Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν αἱ τιμαὶ αἱ βεβαιούμεναι διὰ τῶν συμφωνητικῶν ἢ ἄλλων συμβολαίων μισθώσεως ἤθελον εἶσθαι προδήλως ἠλαττωμέναι, θέλουσιν αὐταὶ ἀνάγεσθαι εἰς τὴν πραγματικὴν αὐτῶν ἀξίαν, ἐν συγκρίσει πρὸς ἄλλας ἰδιοκτησίας κειμένας εἰς τὸν αὐτὸν δῆμον, ἢ ἐν ἐλλείψει εἰς γείτονας δῆμους.

10. — Τὸ εἰσόδημα τῶν μὴ ὠκοδομημένων ἰδιοκτησιῶν, ὅσον ἀφορᾷ τὰ πρόσωπα, ἅτινα τὰς ἐκμεταλλεύονται χωρὶς νὰ εἶναι ἰδιοκτῆται, εἶναι ἡ πρόσδοσις τῶν γαιοκτησιῶν τούτων, ἀφ' ἐνὸς μὲν ἀφαιρουμένων 1) τοῦ τιμήματος τῆς παραχωρή-

σεως ἢ τῆς μισθώσεως τῶν εἰρημένων ἰδιοκτησιῶν, 2) τῶν ἐξόδων σπορᾶς, καλλιεργείας, συγκομιδῆς καὶ πώσεως ἄλλης δαπάνης καλλιεργείας, 3) τοῦ ἐγγείου φόρου, ἐάν οὗτος ἐτέθη ρητῶς εἰς βάρος τοῦ καλλιεργητοῦ διὰ τῶν συμφωνητικῶν ἢ ἄλλων συμβολαίων μισθώσεως, 4) τῶν βαρῶν τῶν προκυπτόντων ἐκ δουλειῶν, δικαιοματίων καὶ παροχῶν τῶν ὑφισταμένων πρὸς ὄφελος τρίτων, τὰ ὅποια δὲν ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψει εἰς τὰς ὀρισθείσας τιμὰς ὑπὸ τῶν συμβολαίων παραχωρήσεως ἢ μισθώσεως. ἀφ' ἑτέρου δὲ προστιθεμένων τῶν κερδῶν ἢ ὠφελήματων τῶν προερχομένων ἐκ δουλειῶν, δικαιοματίων καὶ παροχῶν τῶν ὑφισταμένων πρὸς ὄφελος τοῦ καλλιεργητοῦ, ὅταν ταῦτα εἶναι ἐκτὸς τῶν τιμημάτων τῶν καθορισθέντων ὑπὸ τῶν συμβολαίων παραχωρήσεως ἢ μισθώσεως. — Τὰ βάρη, κέρδη ἢ ὠφέλη, τὰ προκύπτοντα ἐκ παροχῶν, δουλειῶν κλπ., ἐκτιμῶνται εἰς χρήματα, ὡς ὀρίσθη ἐν ἄρθρῳ 8.

11. — Ὁ ἰδιοκτήτης, ὁ καλλιεργῶν προσωπικῶς τὴν ἰδιοκτησίαν του, φορολογεῖται ἀναλόγως τοῦ εἰσοδήματός της, ἐκτιμωμένου συμφῶνως ταῖς συνδυασμέναις διατάξεσι τῶν ἄρθρων 8 καὶ 10 τοῦ παρόντος νόμου. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ὑπολογίζεται ὡς εἰσόδημα τῆς ἰδιοκτησίας ἢ μισθωτικῆ ἀξία, ὀριζομένη κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 9 τοῦ νόμου τούτου ὀρισμένα.

12. — Ὅταν ἰδιοκτησία τις, εἶναι παραχωρημένη ἐπὶ ἀποδόσει μέρους τῶν καρπῶν, τὸ εἰσόδημα τοῦ ἰδιοκτήτου ἢ τοῦ καλλιεργητοῦ ἐκτιμᾶται κατὰ τὸ εἶδος καὶ τὴν ποσότητα τῆς ἐτησίας παραγωγῆς τῆς ἀνηκούσης εἰς ἐκάτερον αὐτῶν, καὶ συμφῶνως ταῖς διατάξεσι τῶν ἄρθρων 8, 9 καὶ 10 τοῦ παρόντος νόμου, αἵτινες ἐφαρμόζονται καὶ ὅταν αἱ ἰδιοκτησίαι εἰσὶ παραχωρημέναι ὑπὸ μίσθωμα ἐν μέρει εἰς χρήματα καὶ ἐν μέρει εἰς καρπούς.

13. — Τὸ εἰσόδημα τῶν μὴ ὠκοδομημένων ἰδιοκτησιῶν περιλαμβάνει οὐ μόνον τὸ προϊόν τῆς καλλιεργείας τοῦ ἐδάφους ἢ τῆς κτηνοτροφίας, ἀλλὰ καὶ τὰ κέρδη καὶ ὠφελήματα ὅλων τῶν παραρτηματικῶν βιομηχανιῶν, τῶν ἐξασκουμένων ὑπὸ τοῦ ἰδιοκτήτου ἢ καλλιεργητοῦ τῶν ἀκινήτων. Πρὸς ὑπο-

λογισμὸν τοῦ φορολογητέου εισοδήματος, ἀφαιροῦνται αἱ διὰ τὰς βιομηχανίας ταύτας δαπάναι.

14. — Τὸ εισόδημα τῶν ὠκοδομημένων ιδιοκτησιῶν εἶναι τὸ ἐνοίκιον αὐτῶν, τὸ ἐξαγόμενον ἐκ τῶν σχετικῶν συμβάσεων παραχωρήσεως ἢ μισθώσεως, ἀφαιρέσει τῶν πραγματικῶν δαπανῶν διὰ συντήρησιν καὶ ἐπισκευήν, ἐκτός ἐάν τὰ ἐξόδα ταῦτα συνωμολογήθησαν ρητῶς εἰς βῆρος τῶν μισθωτῶν ἢ κατόχων δυνάμει τῶν συμβολαίων παραχωρήσεως ἢ μισθώσεως, ὅτε οὐδεμία γίνεται ἀφαίρεσις. — Ὁ ἐγγεῖος φόρος ἀφαιρεῖται ἐκ τοῦ ποσοῦ τοῦ μισθώματος, ὅταν εἶναι εἰς βῆρος τοῦ ιδιοκτήτου. — Διὰ τὸν προσδιορισμὸν τοῦ εισοδήματος τῶν ὠκοδομημένων ιδιοκτησιῶν, λαμβάνονται ἐπίσης ὑπ' ὄψιν τὰ δικαιώματα, βάρη, παροχαὶ καὶ δουλείαι, εἴτε πρὸς ὄφελος τοῦ ιδιοκτήτου, εἴτε πρὸς ὄφελος τρίτων ὑφίστανται, ὅταν ἡ ἀξία των δὲν περιλαμβάνεται ἐν τῷ μισθώματι. — Ἡ ἐκτίμησις αὐτῶν ἐνεργεῖται κατὰ τὰ ἐν τῷ τελευταίῳ ἐδαφίῳ τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ παρόντος νόμου ὁρισμένα. — Ἐάν τὰ μισθώματα τὰ βεβαιούμενα ὑπὸ τῶν συμβολαίων παραχωρήσεως ἢ μισθώσεως εἶναι προφανῶς μειωμένα, θέλουσιν ἐπαναφέρεσθαι εἰς τὴν πραγματικὴν των ἀξίαν συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 9.

15. — Ὅταν ὁ ιδιοκτήτης κατέχη προσωπικῶς ἢ δι' ἄλλου διὰ λογ/μὸν του, ἐν ὄλῳ ἢ ἐν μέρει, ιδιοκτησίαν του ὠκοδομημένην, ὁ φόρος ὑπολογίζεται ἐπὶ τῆς μισθωτικῆς προσόδου τῶν τοιοῦτοτρόπως κατεχομένων κτημάτων, ἐκτιμωμένων συμφώνως ταῖς διατάξεσι τοῦ ἄρθρ. 9, ἀφαιρουμένου τοῦ ποσοῦ τοῦ ἐγγεῖου φόρου. — Τὰ δωρεὰν κατεχόμενα μέρη οἰκοδομῶν, ἀνηκουσῶν εἰς τρίτους, ἐκτιμῶνται ὡς ὠρίσθη ἐν τῷ ἡγουμένῳ ἐδαφίῳ. Ἡ μισθωτικὴ πρόσοδος τῶν μερῶν τούτων θεωρεῖται ὡς εισόδημα καὶ ὡς τοιοῦτον ὑπόκειται εἰς τὸν φόρον. — Εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ παρόντος ἄρθρου προβλεπομένης περιπτώσεις, λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν τὰ δικαιώματα, βάρη καὶ δουλείαι, εἴτε πρὸς ὄφελος τοῦ κατόχου εἴτε πρὸς ὄφελος τρίτου ὑφίστανται, ἢ δὲ ἐκτίμησις αὐτῶν ἐνεργεῖται συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 8 τοῦ παρόντος νόμου.

16. — Τὸ εισόδημα τῶν ὠκοδομημένων ιδιοκτησιῶν περι-

λαμβάνει οὐ μόνον τὴν μισθωτικὴν πρόσοδον τῶν κτιρίων, ἀλλὰ πρὸς ταύτη καὶ τὴν μισθωτικὴν πρόσοδον τῶν στασίμων καὶ ρεόντων ὑδάτων, κήπων, ἀλσῶν καὶ ἄλλων γηπέδων ἀποκλειστικῆς τέρψεως, ἐξαρτωμένων ἐκ τῆς κατοικίας, εἴτε συνέχονται εἴτε μὴ μετ' αὐτῆς. — Ὁ ἐλάχιστος ὅρος τῆς μισθωτικῆς προσόδου, τῆς καταλογιστέας εἰς τὰ ἀκίνητα ταῦτα, προσδιορίζεται κατὰ τὸ εισόδημα τῶν καλλιτέρων καλλιεργησίμων γαιῶν, τῶν κειμένων ἐν τῷ αὐτῷ δήμῳ.

17. — Ἰποβάλλονται ὡσαύτως εἰς τὸν φόρον: α) οἱ τόκοι, τὰ μερίσματα, εισοδήματα καὶ πᾶσα ἄλλη πρόσοδος τῶν μετοχῶν πάσης φύσεως ἐταιριῶν οἰωνδήποτε ἐπιχειρήσεων, οἰκονομικῶν, βιομηχανικῶν, ἐμπορικῶν ἢ ἀστυκῶν, τὰ καθυστεροῦντα καὶ οἱ ἐνιαύσιοι τόκοι δανείων καὶ τῶν ὁμολογιῶν τῶν νομῶν, δήμων καὶ δημοσίων καθιδρυμάτων, ὡς καὶ τῶν ἐταιριῶν καὶ ἐπιχειρήσεων, τῶν ὁποίων τὸ κεφάλαιον δὲν εἶναι διηρημένον εἰς μετοχάς, ὡς καὶ τῶν μερίδων εἰς ἐταιρίας ὁμορρυθμούς τε καὶ ἑτερορρυθμούς, — οἱ κληροὶ καὶ αἱ ἀμοιβαὶ αἱ πληρωνόμεναι εἰς τοὺς δανειστὰς ὡς κομιστὰς ὁμολογιῶν δημοσίων χρεωγράφων, καὶ παντὸς ἄλλου τίτλου δανείου, — οἱ τόκοι, τὰ καθυστερήματα, μερίσματα, εισοδήματα καὶ πᾶσα ἄλλη πρόσοδος ἐταιριῶν, ἐπιχειρήσεων, σωματείων, πόλεων, ζένων ἐπαρχιῶν, — οἱ καθυστερούμενοι τόκοι ὁμολογιῶν δανείων ἐκδιδόμενων ὑπὸ ἐπικρατειῶν, — τὰ ἐνιαύσια εισοδήματα καὶ κέρδη τῶν συναθροίσεων καὶ θρησκευτικῶν συνεταρισμῶν ὡς καὶ παντὸς εἶδους ἐταιριῶν μὴ ἔχουσῶν σκοπὸν τὴν διανομὴν τῶν προσόδων των μεταξύ τῶν μελῶν των, — β) οἱ τόκοι τῶν ὑποθηκικῶν ἢ χειρογραφικῶν δανείων, καθὼς καὶ πάσης ἄλλης φύσεως δανείων, — γ) αἱ συντάξεις ἢ περιθλάψεις αἱ πληρωνόμεναι ἐπὶ οἰωδήποτε τίτλῳ καὶ δι' οἰωνδήποτε διάρκειαν ὑπὸ κρατῶν, νομῶν, δήμων, ἐταιριῶν καὶ ἐν γένει ταμείων γαλλικῶν ἢ ζένων ἢ ὑπὸ ἰδιωτῶν, — δ) αἱ πρόσοδοι αἱ πληρωνόμεναι ὑπὸ ἰδιωτῶν ἐφ' οἰωδήποτε λόγῳ. — Αἱ πρόσοδοι, συντάξεις κλπ. αἱ χορηγούμεναι εἰς εἶδη ἐκτιμῶνται εἰς χρήματα, συμφώνως ταῖς διατάξεσι τῶν ἄρθρων 8 καὶ 15 τοῦ παρόντος νόμου. — Ὁ δι' αὐτοῦ ἐπιβαλλόμενος φόρος δὲν θέλει

είσπραττεσθαι ἐπὶ τῶν ἀξιών τῶν ἤδη ὑπαχθεισῶν εἰς τὴν φορολογίαν τῶν 3 % εἰμὴ μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ ποσοῦ τῆς φορολογίας ταύτης.

18. — Ὑποβάλλονται εἰς τὸν γενικὸν φόρον ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος τὰ κέρδη καὶ ὠφέλη, ἅτινα προκύπτουσι ἐκ τῆς ἐξασκήσεως ἐμπορίου, βιομηχανίας, ἐπιχειρήσεως, ἐνασχολήσεως, ἐπαγγέλματος, ἀξιώματος, πρακτικῆς τέχνης, ἢ οἰασθῆποτε ἄλλης ἐργασίας, τῆς μισθώσεως ἐμπορικῶν κεφαλαίων ἢ ἀσωμάτου δικαίου καὶ ἐν γένει αἱ ἀμοιβαὶ πάσης φύσεως. — Ἀρξιοῦνται ἐκ τοῦ ἀκαθαρίστου ποσοῦ τῆς προσόδου, τοῦ κέρδους ἢ τοῦ πραγματοποιηθέντος εἰσοδήματος τὰ ἐξόδα καὶ τὰ ἐπιβεβλημένα βάρη, τὰ πληρωθέντα ποσὰ εἰς μισθοὺς ἢ ἀποζημιώσεις ὑπαλλήλων, ἐργατῶν ἢ βοηθῶν, οἱ τόκοι τῶν δανεισμένων κεφαλαίων διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τῆς βιομηχανίας, ἐπιχειρήσεως κλπ. ἡ μισθωτικὴ πρόσοδος τῶν ἐπαγγελματικῶν καταστημάτων, οἱ ἀνήκοντες εἰς τὴν ἐξάσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος φόροι, αἱ δαπάναι τῆς συντηρήσεως καὶ ἐπισκευῆς τῶν κτιρίων καὶ τοῦ ὕλικου. — Αἱ ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ προσδιοριζόμεναι ἀφαιρέσεις περιορίζονται αὐστηρῶς εἰς τὰς δαπάνας, βάρη, δάνεια, ἀνάγκης ἀποκλειστικῶς ἐπιβαλλομένης ἐκ τῆς ἐνασχήσεως τοῦ ἐμπορίου, τῆς βιομηχανίας κλπ. Σημειοῦται ἰδιαιτέρως, ὅτι δὲν γίνεται ἀφαίρεσις διὰ τὸ ἐνοίκιον τῆς κατοικίας τοῦ φορολογουμένου, διὰ τὸν μισθὸν τῶν ὑπηρετούντων αὐτὸν ἢ τὴν οἰκογενεὴν του προσώπων, διὰ τὰς οἰκιακὰς του δαπάνας, διὰ τὴν ἀξίαν τῆς προσωπικῆς του ἐργασίας ἢ τῶν συζώντων μετ' αὐτοῦ μελῶν τῆς οἰκογενείας του, διὰ τὸν τόκον τῶν κεφαλαίων, ἅτινα χρησιμοποιοῦνται εἰς οἰκοδομὰς, ἀγορὰς ἢ βελτιώσεις ἐργαλείων ἢ εἰς ἄλλας παραγωγικὰς δαπάνας.

19. — Οἱ μισθοὶ καὶ αἱ παντὸς εἴδους ἀποδοχαί, εἴτε ὑπὸ τοῦ δημοσίου εἴτε ὑπὸ ἰδιωτῶν πληρώνονται, καθόσον ἀνήκουσιν εἰς ὑπηρεσίαν, ἐνασχόλησιν ἢ ἐργασίαν οἰανδῆποτε, ὑπ' οἰονδῆποτε τίτλον, τύπον ἢ ὀνομασίαν, ὑποβάλλονται εἰς τὸν γενικὸν φόρον ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος, μετ' ἀφαιρέσιν τῶν ὑποχρεωτικῶς ἐπιβεβλημένων κρατήσεων διὰ τὰς συντάξεις τὰς πληρωνο-

μένας ὑπὸ τοῦ κράτους ἢ ὑπὸ ταμείων βοηθείας, διοικουμένων ἢ διαχειριζομένων ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐποπτείαν τοῦ κράτους καὶ ὑπὸ ὑπαλλήλων αὐτοῦ. — Αἱ εἰς εἶδη παροχαί, αἱ διδόμεναι εἴτε ἰδιαιτέρως εἴτε ἀναμιξ μετὰ μισθοῦ ἢ χρηματικῆς πληρωμῆς, ὑποβάλλονται κατὰ λόγον τῆς εἰς χρήματα ἀξίας των, κατὰ τὰς τρεχούσας ἐν ἐκάστῳ τόπῳ τιμὰς. — Ἐπίσης εἶναι φορολογητέαι αἱ διακεκριμέναι ἀπὸ τοῦ κυρίου μισθοῦ ἀποδοχαί εἰς χρηματικὰς χρησθῆσιν, λόγῳ βραβείων, δωρεῶν, ὡς καὶ αἱ ἀποζημιώσεις αἱ ἔχουσαι χαρακτῆρα προσωπικὸν καὶ μὴ ἀποτελοῦσαι ἐξόφλησιν πραγματικῶν δαπανῶν ὑπηρεσίας. — Τὰ οἰκήματα, τὰ διδόμενα εἴτε ὑπὸ τῶν δημοσίων διοικήσεων, εἴτε ὑπὸ τῶν ἰδιωτῶν εἰς τοὺς δημοσίους λειτουργοὺς, ὑπαλλήλους, πράκτορας καὶ ἐργάτας, ὑπάρχοντα εἰς τὴν ἐκτίμησιν τοῦ εἰσοδήματος κατὰ τὸ ἄρθρον 15. — Δὲν θεωροῦνται ὁμοίως εἰσοδήματα, ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ παρόντος νόμου, τὰ ἐξόδα ταξιδίων, γραφείων, περιουσιῶν καὶ ἄλλων πιστώσεων, ἀποτελοῦντα τὴν ἐξόφλησιν πραγματικῶν τῆς ὑπηρεσίας δαπανῶν.

B'.

20. — Ἀπαλλάσσονται τοῦ φόρου: α') τὸ δημοσίον διὰ τὰ εἰσοδήματά του πάσης φύσεως. — β') οἱ στρατιωτικοὶ καὶ ναυτικοὶ τοῦ κράτους καὶ οἱ ἐξομοιούμενοι αὐτοῖς ἐν τῷ στρατῷ τῆς ξηρᾶς καὶ τῆς θαλάσσης, τῶν ὁποίων ἡ θέσις ἢ ὁ βαθμὸς δὲν ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸν τοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ, ἀλλὰ μόνον ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸν μισθὸν καὶ τὰς χρησθῆσιν, αἰτίνες ἀπ' αὐτοῦ ἐξαρτῶνται. — γ') οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ οἱ ταῦτοις ἐξομοιούμενοι ἐν τῷ στρατῷ τῆς ξηρᾶς καὶ τῆς θαλάσσης, ἀλλὰ μόνον διὰ τὸν χρόνον καθ' ὃν εἶναι ἐν ἐκστρατείᾳ, καὶ εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις μετὰ τοῦ ἐν τῷ ἀνωτέρῳ ἐδαφίῳ περιορισμοῦ. — δ') οἱ πρεσβευταί, ἐπιτετραμμένοι, πρόξενοι καὶ ἄλλοι πράκτορες διπλωματικοὶ ἢ προξενικοὶ τῶν ξένων δυνάμεων, διαπιστευμένοι παρὰ τῇ Δημοκρατίᾳ, ἐὰν εἶναι ὑπῆκοοι τοῦ κράτους ὅπερ ἀντιπροσωπεύουσιν. — ε') οἱ ξένοι οἱ μὴ διαμένοντες ἐν Γαλλίᾳ πλέον τοῦ ἐνὸς ἔτους, ἀλλὰ μόνον διὰ τὰ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ παρὰχθέντα εἰσοδήματά των. — ς') οἱ ξένοι οἱ διαμένοντες ἐν

Γαλλίᾳ πλέον τοῦ ἐνὸς ἔτους, διὰ τὸ μέρος τῶν εἰσοδημάτων των, τῶν παραχθέντων ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, τὸ μὴ καταναλισκόμενον ἐν Γαλλίᾳ, — ζ') τὰ ενεργητικὰ γραφεῖα, αἱ ἀλληλοβοηθητικαὶ ἐταιρίαι, τὰ νοσοκομεία, τὰ φιλανθρωπικὰ καθιδρύματα τὰ ἀναγνωρισθέντα ὡς καταστήματα δημοσίας ὠφελείας, διὰ τὰς χρησιμοποιεῖσας εἰς αὐτὰ ποσότητας ὑπὸ τοῦ κράτους, τῶν νομῶν ἢ τῶν δήμων, διὰ τὸ προϊόν τῶν συνεισφορῶν καὶ ἐλεῶν ὡς καὶ διὰ τὰς πρὸς αὐτὰ δωρεὰς, εἴτε εἰς χρήματα εἴτε εἰς εἶδη παρὰ ἰδιωτῶν ἢ ἐταιριῶν, αἵτινες εἶναι προωρισμένοι εἰς βοηθήματα, ὡς ἐλήφθησαν, ἐπιχορηγήσεις ἢ ἐλέη, τῆς ἐξαιρέσεως μὴ δυναμένης νὰ ἐπεκταθῇ ἐπὶ τῶν εἰσοδημάτων τῶν προερχομένων ἐξ ἰδιοκτησιῶν ὑποκειμένων εἰς τὴν ἐγγεῖον φορολογίαν, ἀξιῶν ἀναλόγων πρὸς τὰς ἐν τῷ ἄρθρῳ 17 τοῦ παρόντος νόμου μνημονευθείσας, ἢ βιομηχανιῶν, ἐμπορίου ἢ ἐπαγγελματιῶν ἐξασκουμένων ἀμέσως ὑπὸ τῶν εἰρημένων καθιδρυμάτων ἢ διὰ λογαριασμὸν αὐτῶν, — η') οἱ τόκοι τῶν παρακαταθηκῶν εἰς ἰδιωτικὰ ταμειυτήρια ἢ τὸ ταχυδρομικὸν ταμειυτήριον, καὶ κατὰ συνέπειαν τὰ καθυστερούμενα καὶ οἱ τόκοι τῶν κεφαλαίων, δανειῶν ἢ ἀξιῶν, αἵτινες ἀποτελοῦσι τὸ χαρτοφυλάκιον τῶν ἰδιωτικῶν ταμειυτηρίων, τῶν διοικουμένων ὑπὸ τοῦ Ταμείου τῶν παρακαταθηκῶν, ἢ εἶναι ἰδιοκτησία τοῦ Ἐθνικοῦ Ταμειυτηρίου, — θ') οἱ τόκοι τῶν κεφαλαίων ἢ ἀξιῶν τῶν ἀνηκόντων εἰς τὰ ἐπόμενα ἰδρύματα, ἅτινα διοικοῦνται ὑπὸ τοῦ Ταμείου τῶν παρακαταθηκῶν: ἔθνικὸν ταμεῖον συντάξεων διὰ τοὺς γέροντας, ταμεῖον ἀσφαλείας διὰ περίπτωσιν θανάτου, ταμεῖον ἀσφαλείας διὰ περίπτωσιν δυστυχήματος, ταμεῖον τῶν ἔθνικων προσφορῶν, παρακαταθῆκαι μετατραπέισαι ἢ μετατραπησόμεναι εἰς δάνεια διὰ λ/σμὸν τῶν διαφόρων δημοσίων καθιδρυμάτων, παρακαταθῆκαι ἢ καθιδρύματα στρατιωτικὰ, ταμεῖον συντάξεων νομαρχιακῶν καὶ δημοτικῶν, προίκισις τῶν ἀλληλοβοηθητικῶν ἐταιριῶν, — ι') οἱ νομοί, οἱ δῆμοι καὶ ἄλλα ἰδρύματα διὰ τὰς ἰδιοκτησίας, αἵτινες ἀνήκουσιν αὐτοῖς καὶ δὲν ὑπάγονται εἰς ἐγγεῖον φόρον, ὡς χρησιμευούσας δωρεὰν εἰς δημοσίαν ὑπηρεσίαν γενικῆς ὠφελείας, — ια') οἱ νομοί, οἱ δῆμοι καὶ τὰ δημοσὶα ἰδρύματα διὰ τὸ εἰσόδημα τῶν φόρων καὶ

εἰσφορῶν τῶν νομίμως διὰ λογαριασμὸν των εἰσπραττομένων, — ιβ') τὰ πρόσωπα, ὧν τὸ ὅλικόν εἰσόδημα ὑπολογισθὲν συμφώνως τῷ παρόντι νόμῳ δὲν ὑπερβαίνει ἐν τῷ συνόλῳ του, καὶ πρὸ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν μειώσεων τῶν διατασσομένων ὑπὸ τῶν ἄρθρων 21, 22 καὶ 23 τοῦ παρόντος νόμου, τὸ ποσὸν τῶν 2,000 φράγκων, — ιγ') ἡ Γαλλικὴ Ἀκαδημία διὰ τὰ εἰσοδήματά της καὶ δι' ἐκεῖνα, ἅτινα διανεμονται ὑπὸ τύπον βραβείων ὑπὸ τῶν πέντε ἀκαδημιῶν.

Γ'.

21. — Γίνεται μείωσις, συμφώνως ταῖς διατάξεσι τοῦ πρώτου τίτλου, ὑπολογισθέντων εἰσοδημάτων: — τοῦ τρίτου τῶν φορολογητέων εἰσοδημάτων, ὅταν τὸ σύνολον αὐτῶν, τὰ ὅποια νέμεται τὸ αὐτὸ πρόσωπον, ὑπερβαίνῃ μὲν τὰς 2,000 φρ. οὐχὶ δὲ καὶ τὰς 3,000, — τοῦ τετάρτου μόνον, ὅταν τὸ σύνολον τῶν εἰρημένων εἰσοδημάτων, τὰ ὅποια νέμεται τὸ αὐτὸ πρόσωπον, ὑπερβαίνῃ μὲν τὰς 3,000 φρ. οὐχὶ δὲ καὶ τὰς 4,000.

22. — Γίνεται μείωσις τοῦ τετάρτου τοῦ συνόλου τῶν ὑπολογισθέντων, συμφώνως τῷ πρώτῳ τίτλῳ τοῦ παρόντος νόμου, εἰσοδημάτων ὑπὲρ τῶν ἀρχηγῶν οἰκογενειῶν (πατρός, χήρας ἢ στηρίγματος οἰκογενείας), αἵτινες ἤθελον ἀποδείξει, ὅτι ἔχουσιν εἰς βῆρος των πέντε πρόσωπα τῆς οἰκογενείας των, συζῶντα ἐν τῇ αὐτῇ μετ' αὐτῶν κατοική, ὅταν τὸ ὅλικόν εἰσόδημα τῶν συζώντων ἐν κοινῷ προσώπων δὲν ὑπερβαίνῃ τὰς 8,000 φρ.

23. — Αἱ εἰς τὰ δύο προηγούμενα ἄρθρα ἀναφερόμεναι μειώσεις δύνανται νὰ ἀθροισθῶσι, μέχρι συμπληρώσεως τοῦ ἡμίσεος φορολογητέου εἰσοδήματος. Εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις τὰ πρόσωπα, ὑπὲρ ὧν αἱ μειώσεις τοῦ ἀνωτέρου ἄρθρου, ὑπόκεινται εἰς τὸν φόρον, καὶ ἂν, συνεπέξ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν εἰρημένων μειώσεων, τὸ ὅλον τῶν εἰσοδημάτων αὐτῶν ἤθελε μετριασθῆ εἰς ποσὸν κατώτερον τῶν 2,000 φράγκων. — Ἐὰν τὰ εἰσοδήματα τοῦ αὐτοῦ προσώπου ὑπόκεινται εἰς δύο διαφοροὺς φορολογικὰς διατάξεις, αἱ μειώσεις αἱ προβλεπόμεναι ὑπὸ τῶν ἄρθρων 21 καὶ 22 θέλουσιν ὑπολογίζεσθαι διακεκριμένως ἐπὶ ἐκάστου εἴδους τοῦ εἰσοδήματος.

Π. Α. Α.

Ο ΕΚ ΞΗΡΑΣ ΣΤΑΦΙΔΟΣ ΟΙΝΟΣ

Ἐν τόπῳ, ἐν ᾧ παράγεται ἡ γλυρὴ σταφίς, ἡ κττασκευὴ οἴνου ἐκ ξηρᾶς σταφίδος ἔχει τι δύσκολον. Καὶ ὁμῶς ἡ περιπτώσις δὲν εἶναι ἐκ τῶν ἀδυνάτων. Ἡ σταφίς ξηρανομένη παρασκευάζεται ὅλη πρὸς ἐξαγωγήν, ὅση δὲ μείνει ἀζήτητος μετατρέπεται εἰς οἶνον.

Κατὰ τὸν ΔΨΞΕ' νόμον τῆς 18 ἀπριλίου ε. ε. ὁ ἐκ ξηρᾶς σταφίδος παραγόμενος οἶνος ἀπαλλάσσεται τοῦ ἐγγείου ἐπὶ τῶν οἴνων φόρου. Οἱ παράγοντες αὐτὸν ὀφείλουσι ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἀποταμιεύσεώς του νὰ δηλώσωσι εἰς τὸν ἀρμόδιον Οἰκονομικὸν ἑφορον, συμφώνως πρὸς τὰ ἄρθρα 2 καὶ 3 τοῦ ΑΤΝ' νόμου τῆς 21 ἰανουαρίου 1886, τὸ ἀποταμιευθὲν ποσὸν εἰς ὀκάδας καὶ τὸν τόπον τῆς ἀποταμιεύσεως. Ὁ Οἰκονομικὸς ἑφορος ἔχει δικαίωμα ἐλέγχου ἐπὶ τοῦ ἐκ ξηρᾶς σταφίδος παραγομένου οἴνου.

Κατὰ τὸ πνεῦμα τοῦ 2 ἄρθρου τοῦ νόμου τοῦ 1886, ὁ ἀποταμιεύων οἶνον ἐκ ξηρᾶς σταφίδος ὀφείλει νὰ υποβάλλῃ ἐφ' ἀπλοῦ χάρτου δῆλωσιν ἐνώπιον τοῦ Οἰκονομικοῦ ἑφόρου τῆς περιφέρειας, ἐν ἧ ἀπεταμιεύθη ὁ οἶνος, ἐμφαίνουσιν τὸ ποσὸν εἰς ὀκάδας, μετ' ἀφαίρεσιν 20 τοῶν $\frac{0}{10}$ ἐκ τοῦ ὅλου περιεχομένου ἐκάστου δοχείου, λόγῳ φύρας καὶ υποστάθμησ, καὶ τὸ εἶδος τοῦ ἀποταμιευθέντος οἴνου, τὴν πόλιν ἢ τὸ χωρίον καὶ τὸ οἶκημα, ἐν ᾧ οὗτος ἀπεταμιεύθη, καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν περιεχόντων τὸν οἶνον δοχείων. Δῆλωσις εἰκονικὴ ἢ ὑπὸ ἄλλο ὄνομα θεωρεῖται ὡς μὴ γενομένη, ὁ δὲ ὑποβαλὼν αὐτὴν τιμωρεῖται, ἐπὶ καταγγελίᾳ τοῦ Οἰκονομικοῦ ἑφόρου ἢ τοῦ ἀνακαλύψαντος τὴν ὑποβολὴν ταύτην, μετ' πρόστιμον ἢ χρηματικὴν ποινὴν ἴσην πρὸς τὸ τριπλάσιον τοῦ ἀναλογούντος φόρου εἰς τὸ οὕτω δηλωθὲν ποσόν.

Ὡς συνέπεια τῆς μὴ ἐμπροθέσμου δηλώσεως, ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἀποταμιεύσεως τοῦ ἐκ ξηρᾶς σταφίδος οἴνου, δεῖον νὰ θεωρηθῇ ὅτι ἐξομοιοῦται οὗτος πρὸς τοὺς λοιποὺς ἐκ σταφυλῶν οἴνους καὶ κατ' ἀκολουθίαν, ὑποκείμενος εἰς

τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ΑΤΝ' νόμου, φορολογεῖται διὰ τοῦ συστήματος τῆς ἐνοικιάσεως τοῦ φόρου τῶν ἀδελώτων οἴνων.

Κατὰ τὸ 3 ἄρθρον τοῦ νόμου τοῦ 1886, ἡ δῆλωσις γράφεται ἐπὶ διπλοτύπου καὶ ὑπογράφεται ὑπὸ τοῦ δηλοῦντος ἢ ἄλλου τῆς ἐκλογῆς του ἐνώπιον τοῦ Οἰκονομικοῦ ἑφόρου, παρ' οὗ βεβαιοῦται ἡ πρᾶξις τῆς ὑπογραφῆς· τὸ ἐν τῶν φύλλων τοῦ διπλοτύπου ἐπιστρέφεται εἰς τὸν δηλώσαντα, ὑπογεγραμμένον ὑπὸ τοῦ Οἰκονομικοῦ ἑφόρου, ὅστις μεταγράφει εἰς ἴδιον κατὰ δῆμον βιβλίον τὰς ἐνώπιόν του ὑποβαλλομένας δηλώσεις καὶ ἀποστέλλει ἀντίγραφον τούτου εἰς τὸν οἰκίον δήμαρχον πρὸς ἐκθεσιν. Τὰ βιβλία τῆς μεταγραφῆς ἐκτίθενται ἀπὸ τῆς παραλαβῆς των μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῶν πρὸς ἐνοικίαισιν τοῦ ἐπὶ τοῦ ἀδελώτου οἴνου φόρου δημοπρασιῶν εἰς τὸ γραφεῖον τῆς Ἐφορίας.

P.

ΕΣΟΔΑ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ

Ὡς πᾶς ὄργανισμός, οὕτω καὶ ὁ ὑπὸ τοῦ ΑΦΝΣ' νόμου τῆς 27 μαΐου 1887 ἰδρυθεὶς ὄργανισμός τῶν νομαρχιακῶν συμβουλίων ἔχει ἀνάγκην δαπάνης, ἂν πρόκειται νὰ λειτουργήσῃ κατὰ σκοπὸν. Τὰ διάφορα στοιχεῖα τῆς δαπάνης ὀρίζονται ἐν τοῖς ἄρθροις 16, 20, 28 καὶ 38 τοῦ νόμου ὡς ἐξῆς: Μίσθωσις καταστήματος, μίσθωσις προσωπικοῦ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ γραφείου, ἀποζημίωσις ἐκάστου νομαρχιακοῦ συμβούλου ἐκ 10 δρ. διὰ πᾶσαν συνεδρίασιν ἐν ἧ παρευρέθη, ἀποζημίωσις ἐκάστου μέλους τῆς νομαρχιακῆς ἐπιτροπῆς 100 δρ. κατὰ μῆνα ἐφ' ὅσον χρόνον δὲν ἐργάζεται τὸ νομαρχιακὸν συμβούλιον, κλπ. Κατ' ἀνώτατον ὄριον δὲν δύνανται αἱ δαπάναι ἐκάστου νομαρχιακοῦ συμβουλίου νὰ ὑπερβῶσι πᾶς 3,000 δρ. κατ' ἔτος. ψηφίζονται δὲ κατ' ἔτος ὑπ' αὐτοῦ ἐπὶ τῇ βᾶσει τῶν ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν προσδιοριζομένων πιστώσεων.

Τὸ ἄρθρον 40 τοῦ εἰρημένου νόμου προνοεῖ προσωρινῶς περὶ τῶν πόρων, ἐξ ὧν ὁ ὄργανισμὸς τῶν νομαρχιακῶν συμβουλίων θὰ προμηθεύηται τὰ ἀναγκαῖα εἰς τὴν κίνησίν του ἐξόδα. Κατ' αὐτὸ μέχρις οὗ διὰ νόμου κανονισθῶσι τὰ τῶν ἐσόδων τῶν νομαρχιακῶν συμβουλίων, διατίθενται κατ' ἔτος διὰ Β. διαταγμάτων ποσοστὰ α') μέχρι πέντε ἑκατοστῶν ἐκ τῶν εἰσπράξεων τῶν ἐν τῷ νομῷ δήμων, ὧν τὰ ἐτήσια ἐσοδα ὑπερβαίνουν τὰς 10,000 δραχμὰς καὶ β') μέχρις ἡμίσεος ἑκατοστοῦ ἐκ τῶν ἐσόδων τῶν ἐν τῷ νομῷ λιμενικῶν ταμείων καὶ τῶν ἐκ τῆς περιφερείας αὐτοῦ εἰσπράξεων τῆς ἐθνικῆς ὁδοποιίας. Καὶ ἡ μὲν διαχείρισις ἐνεργεῖται ὑπὸ τῶν δημοσίων ταμιῶν, τὰ δὲ ἐντάλματα πρὸς πληρωμὴν τῶν ἐξόδων τῶν νομαρχιακῶν συμβουλίων καὶ τῆς νομαρχιακῆς ἐπιτροπῆς ἐκδίδονται ὑπὸ τοῦ νομάρχου.

Συνεπῶς ἐξεδόθησαν τὰ ἀπὸ 27 ἀπριλίου 1889 δύο Β. διατάγματα, κανονίζοντα τοὺς πόρους τῶν νομαρχιακῶν συμβουλίων διὰ τὸ ἔτος 1888 καὶ 1889. Πρὸς πληρωμὴν τῶν ἐξόδων τῶν νομαρχιακῶν συμβουλίων διὰ μὲν τὸ ἔτος 1888 ὀρίζονται ἐν ἑκατοστῶν ἐκ τῶν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο εἰσπράξεων τῶν δήμων, ὧν τὰ ἐτήσια ἐσοδα ὑπερβαίνουν τὰς 10,000 δραχμ. καὶ ἐν δέκατον τοῦ ἑκατοστοῦ τῶν κατὰ τὸ αὐτὸ ἐπίσης ἔτος εἰσπράξεων τῶν λιμενικῶν ταμείων καὶ τῆς ἐθνικῆς ὁδοποιίας, διὰ δὲ τὸ ἔτος 1889 διπλασιάζονται τὰ ποσοστὰ ταῦτα τῶν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο εἰσπράξεων τῶν εἰρημένων δήμων, λιμενικῶν ταμείων καὶ ἐθνικῆς ὁδοποιίας.

Γ.

ΥΔΑΤΑ ΛΕΚΑΝΟΠΕΔΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Διὰ τοῦ ΑΨΕΓ' νόμου τῆς 3 ἀπριλίου 1889 ἐπετράπησαν ἐπὶ τριετίαν εἰς τοὺς δημάρχους Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς αἱ ἐξῆς ἐργασίαι πρὸς ἀνεύρεσιν ὑδάτων. Ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὸν δήμαρχον Πειραιῶς ἐπετράπη αὐτῷ νὰ προβαίη εἰς πᾶσαν ἐργασίαν καθάρσεως τῶν ἀρχαίων ὑδραγωγείων τοῦ Πειραιῶς,

ἢν ἤθελε κρίνει ἀναγκαίαν ὁ τοῦ δήμου μηχανικός καὶ ἐγκρίνει τὸ δημοτικὸν συμβούλιον, τηρουμένων καὶ πρὸς τὸν δήμον Πειραιῶς τῶν πρὸς τὸν δήμον Ἀθηναίων κατωτέρω ἐκτιθεμένων διατάξεων. Ἡ ἐπίτροπις αὕτη εἶναι λίαν ἀπλοϊκὴ. Ἐνομιζομεν, ὅτι δὲν ὑπῆρχεν ἀνάγκη εἰδικῆς τοιαύτης ἐπιτροπῆς καὶ ὅτι ἐγκτεται εἰς τὰ καθήκοντα τοῦ δημάρχου, νὰ φροντίζη περὶ τοῦ καθαρισμοῦ τῶν ὑδραγωγείων τῆς πόλεως, εἴτε νέα εἶναι ταῦτα εἴτε ἀρχαῖα. Ἴνα ἔχη ἔννοιά τινα ἡ ἐπιτροπις αὕτη, δέον νὰ ἐρμηνευθῆ ὡς ἐκτεινομένη καὶ πέραν τῶν τοπικῶν ὀρίων τῆς περιφερείας τοῦ δήμου Πειραιῶς, καίτοι ἡ ἰδιότης τῶν ἀρχαίων ὑδραγωγείων τοῦ Πειραιῶς, ὡς εἰς αὐτὸν ἀνηκόντων, μαρτυρεῖται ἐκ τῆς διευθύνσεως καὶ ροῆς αὐτῶν.

Ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὸν δήμαρχον Ἀθηναίων, ἐπετράπη αὐτῷ νὰ προβαίη ἐντὸς τοῦ λεκανοπέδιου Ἀθηνῶν εἰς πᾶσαν ἐργασίαν ἀνευρέσεως τοῦ ἐδάφους ἢ καθάρσεως ἀρχαίων ὑδραγωγείων πρὸς ἀνεύρεσιν ὑδάτων, ἢν ἤθελε κρίνει ἀναγκαίαν ὁ μηχανικός τοῦ δήμου καὶ ἐγκρίνει τὸ δημοτικὸν συμβούλιον. Οὐδεὶς κύριος ἀγροτικῆς κτήματος, κειμένου ἐν τῇ εἰρημένῃ περιφερείᾳ, δικαιούται νὰ παρακωλύσῃ τὰς ἐργασίας ταύτας, ἐὰν βεβαιωθῆ κατὰ τὰς ἐπομένους διατάξεις ἢ ἀνάγκη τῆς ἐν τῷ κτήματι αὐτοῦ ἐπιχειρητέας ἐργασίας, καὶ ἀφοῦ κατατεθῆ παρά τοῦ δήμου ἡ προσήκουσα ἀποζημίωσις.

Ἐπαρχούσης τοιαύτης περιπτώσεως, ὁ δήμαρχος Ἀθηναίων υποβάλλει εἰς τὸν νομάρχον Ἀττικῆς τὴν πρόξιν τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου καὶ ἐκθεσὶν τοῦ μηχανικοῦ τοῦ δήμου μετὰ σχεδιαγράμματος, ἀναφέρονσαν λεπτομερῶς τὰ ἀγροτικὰ κτήματα, ἐφ' ὧν δέον νὰ γίνωσιν αἱ ἐργασίαι, τὸ εἶδος, τὴν διάρκειαν καὶ τὴν θέσιν τῆς ἐν ἐκάστῳ κτήματι ἐπιχειρητέας ἐργασίας καὶ ἐξαιτεῖται τὴν ἄδειαν πρὸς ἐναρξίν τῶν ἐργασιῶν.

Ἐπιτροπὴ ἀπαρτιζομένη ὑπὸ τοῦ νομάρχου Ἀττικῆς, τοῦ προέδρου τοῦ νομαρχιακοῦ συμβουλίου καὶ ἐνὸς τῶν ἐπιθεωρητῶν τῶν δημοσίων ἔργων, διοριζομένου ἐκάστοτε ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ αὐτῶν, μεταβαίνει κατὰ πρόσκλησιν τοῦ νομάρχου ἐπιτοπίως, ἀφοῦ προσκληθῆ ἐπιμελεῖσθαι αὐτοῦ ὁ δήμαρχος καὶ ὁ μηχανικός τοῦ δήμου, κλητευθῆ δὲ τρεῖς τοῦλάχιστον ἡμέ-

ρας πρὸ τῆς ταχθείσης εἰς μετάβασιν ὁ κύριος τοῦ κτήματος, ἀκροωμένη δὲ τῶν διαφερομένων, ἐκδίδει πρᾶξιν δι' ἧς α') ἀποφαίνεται περὶ τῆς ἀνάγκης ἢ μὴ τῆς ἐν τῷ κτήματι ἐπιχειρητέας ἐργασίας κατὰ τὴν ὑποδειχθείσαν θέσιν ἢ ἄλλην ὑπ' αὐτῆς προσδιοριζομένην ἐν τῷ αὐτῷ κτήματι, καὶ β') ὀρίζει τὴν πληρωτέαν τῷ ἰδιοκτῆτῃ ἀποζημίωσιν διὰ τε τὴν προσωρινὴν κατάληψιν τοῦ ὀρισθέντος μέρους τοῦ κτήματος καὶ διὰ τὰς ἐπαπειλουμένας εἰς αὐτὸν ζημίας. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον κανονίζεται ἢ τε ἀνάγκη τῆς ἐπιχειρητέας ἐργασίας καὶ ἢ πληρωτέα ἀποζημίωσις, ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἡ ἐπιτροπὴ ἤθελε θεωρήσει καταλληλοτέραν πρὸς ἐπιχειρήσιν τῶν ἐργασιῶν ἄλλην θέσιν γειτονικοῦ κτήματος, ἀνήκοντος ἐτέρῳ ἰδιοκτῆτῃ.

Μὴ προσελθόντος τοῦ ἰδιοκτῆτου, ἡ ἐπιτροπὴ προβαίνει καὶ ἄνευ αὐτοῦ εἰς τὴν ἀνωτέρω πρᾶξιν, ἀφοῦ βεβαιωθῆ περὶ τῆς νομίμου κλητευσέως του. — Ἐὰν παρασταθῆ ἀνάγκη, ἵνα αἱ ἀνωτέρω ἐργασίαι ἐκτελεσθῶσιν ὑπὸ τῷ ἔδαφος οἰκοδομῆς, ἀπαγορεύεται πᾶσα ἐργασία δυναμένη νὰ παραβλάψῃ τὴν στερεότητα αὐτῆς ἄνευ τῆς συναίνεσεως τοῦ ἰδιοκτῆτου.

Ἡ ὡς εἴρηται πρᾶξις τῆς ἐπιτροπῆς κοινοποιεῖται ἐπιμελείᾳ τοῦ νομάρχου πρὸς τε τὸν δήμαρχον Ἀθηνῶν καὶ πρὸς τὸν ἰδιοκτῆτην. Αἱ πρὸς τοῦτον κλήσεις καὶ κοινοποιήσεις γίνονται διὰ δικαστικοῦ κλητῆρος. Ἡ δαπάνη τῆς ἐπὶ τόπου μεταβάσεως τῆς ἐπιτροπῆς καὶ τῆς ὡς εἴρηται κλητευσέως καὶ κοινοποιήσεως ἐπιβαρύνει τὸν δῆμον.

Ὁ δήμαρχος Ἀθηναίων καλεῖ τὸν ἰδιοκτῆτην ἵνα, ἐὰν ἀποδέχεται τὸ ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ὀρισθὲν ὡς ἄνω ποσὸν τῆς ἀποζημιώσεως, προσέλθῃ ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν καὶ παραλάβῃ αὐτό· ἄλλως κατατίθεται αὐτὸ ἐν τῷ κεντρικῷ ταμείῳ, ὃ δὲ νομάρχης ἐπὶ τῇ προσαγωγῇ τοῦ γραμματίου τῆς ἐξοφλήσεως ἢ τῆς καταθέσεως χρησιμεύει τὴν πρὸς ἐναρξίν τῶν ἐργασιῶν ἄδειαν.

Ἐὰν ὁ ἰδιοκτῆτης δὲν ἀποδέχεται τὸ ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς προσδιορισθὲν ποσὸν ἢ ἐν περιπτώσει καθ' ἣν αἱ ζημίαι, εἴτε ἐνεκὰ παρατάσεως τῶν ἐργασιῶν ἐπέκεινα τοῦ προσδιορισθέντος χρονικοῦ διαστήματος, εἴτε ἐνεκὰ ἄλλων ἀπρόοπτων συμβάντων, ἤθελον εἶσθαι ἀνώτεραι, ἐπιτρέπεται αὐτῷ ἢ εἰς τὰ δι-

καστήρια προσφυγῇ μέχρι παρελεύσεως ἑξ μηνῶν ἀπὸ τῆς ἐν τῷ κτήματι παύσεως τῶν ἐργασιῶν ἐπὶ ποινῇ ἀπαρδέκτου.

Αἱ ἐργασίαι πρὸς ἀνεύρεσιν ἢ διοχέτευσιν ὑδάτων δὲν δύνανται νὰ βλάβωσι τὰ κεκτημένα δικαιώματα ἐπὶ τῶν ρεόντων ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας ἢ ὑπογείως διὰ χειροποιήτων ἐργῶν ὑδάτων· πᾶσα ἐκ τοιαύτης προσβολῆς ἀπαίτησις ὑπάγεται μὲν εἰς τὸ δικαστήριον, διακζομένη κατὰ προτίμησιν, ἄνευ πρᾶξεως τοῦ προέδρου, τὴν πρώτην δικάσιμον μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως, ἀλλὰ δὲν ἐπιτρέπεται ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἢ παρεμποδίσει τῶν ἐργασιῶν διὰ τῆς λήψεως προσωρινῶν μέτρων.

Πᾶσα ἀποζημίωσις ἐπιδικασθεῖσα τῷ βλαβέντι ἰδιοκτῆτῃ ὑπὸ τελεσιδικίου ἀποράσεως δι' ἐπιχειρήσιν ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐργασιῶν βλάβην, πληρόνεται ἀκεραία ὑπὸ τοῦ δήμου πρὸ πάσης ἄλλης ὀφειλῆς· πρὸς πληρωμὴν δὲ αὐτῆς ἐπιτρέπεται καὶ ἡ ἀναγκαστικὴ κατάσχες τῶν ἐκ τοῦ ὕδατος τῆς πόλεως εἰσοδημάτων τοῦ δήμου.

Γ.

ΠΟΙΝΙΚΑΙ ΦΥΛΑΚΑΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Δὲν πρόκειται περὶ τῶν κτιρίων καὶ τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν ποινικῶν φυλακῶν τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ περὶ τῶν ἐν αὐταῖς ἐκτιόντων τὰς ποινὰς αὐτῶν καταδικῶν, ὡς ἐξάγονται οἱ σχετικοὶ ἀριθμοὶ ἐκ τῶν πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν δημοσιευθέντων ἐπιστήμων πινακῶν τοῦ ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης.

Εἰς 5,609 ἀναριθμᾶται ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν ταῖς 28 ποινικαῖς φυλακαῖς τῆς Ἑλλάδος κρατουμένων, ἐξ ὧν 355 ἐν τῷ σωφρονιστηρίῳ Αἰγίνης, 253 ἐν τῷ Ζακύνθου, 231 ἐν τῷ Κερκύρας, 176 ἐν τῷ Κεφαλληνίας, 105 ἐν τῷ Συγγροῦ, 330 ἐν τῇ ποινικῇ φυλακῇ Ζακύνθου, 93 ἐν τῇ Λαρίσσης, 246 ἐν τῇ Παλαμίδιου, 355 ἐν τῇ Πύλου, 304 ἐν τῇ Χαλκίδος, 320 ἐν τῇ ἐπανορθωτικῇ φυλακῇ Ἀθηνῶν, 63 ἐν τῇ Ἀμφίσσης, 8 ἐν τῇ Ἄρτης, 51 ἐν τῇ Βόλου, 250 ἐν τῇ Καλαμῶν, 25 ἐν τῇ

Κερκύρας, 116 ἐν τῇ Κυπαρισσίας, 50 ἐν τῇ Καρδίτσῃ, 280 ἐν τῇ Λαμίας, 50 ἐν τῇ Λευκάδος, 166 ἐν τῇ Μεσολογίου, 198 ἐν τῇ Ναυπλίου, 252 ἐν τῇ Πατρῶν, 272 ἐν τῇ Πύργου, 190 ἐν τῇ Σπάρτης, 58 ἐν τῇ Σύρου, 188 ἐν τῇ Τριπόλεως καὶ 85 ἐν τῇ Τρικκάλων.

Ἐκ τῶν 5,069 καταδίκων τούτων 241 εἶναι καταδεδικασμένοι εἰς ἰσόβια δεσμὰ, 1524 εἰς πρόσκαιρα δεσμὰ, 1719 εἰς εἰρκτὴν καὶ 1385 εἰς φυλάκισιν.

Ἰπὸ τὴν ἐποψὴν τοῦ χρόνου, καθ' ὃν διατελοῦσιν οἱ κατάδικοι οὗτοι ἐν ταῖς φυλακαῖς, 1 εἶναι ἀπὸ τοῦ 1868, 1 ἀπὸ τοῦ 1870, 1 ἀπὸ τοῦ 1871, 5 ἀπὸ τοῦ 1872, 12 ἀπὸ τοῦ 1873, 8 ἀπὸ τοῦ 1874, 13 ἀπὸ τοῦ 1875, 16 ἀπὸ 1876, 22 ἀπὸ τοῦ 1877, 34 ἀπὸ τοῦ 1878, 84 ἀπὸ τοῦ 1879, 67 ἀπὸ τοῦ 1880, 114 ἀπὸ τοῦ 1881, 176 ἀπὸ τοῦ 1882, 320 ἀπὸ τοῦ 1883, 618 ἀπὸ τοῦ 1884, 442 ἀπὸ τοῦ 1885, 575 ἀπὸ τοῦ 1886, 853 ἀπὸ τοῦ 1887, 1433 ἀπὸ τοῦ 1888, 274 ἀπὸ τοῦ 1889.

Ἴδου πῶς κατατάσσονται οἱ κατάδικοι κατὰ τὰς ἐφ' αἷς κατεδικάσθησαν ἐγκληματικὰς πράξεις:

387 ἐπὶ φόνο, 49 ἐπὶ ἀποπειρὰ φόνου, 3 ἐπὶ φαρμακεία, 17 ἐπὶ παιδοκτονίᾳ, 3 ἐπὶ ἐκθέσει, 1927 ἐπὶ ἀναιρέσει, 603 ἐπὶ ἀποπειρὰ ἀναιρέσεως, 30 ἐπὶ φόνο ἐξ ἀμελείας, 127 ἐπὶ τραύματι θανατηφόρο, 255 ἐπὶ τραύματι, 8 ἐπὶ ἀρπαγῇ, 107 ἐπὶ ἀπαγωγῇ, 4 ἐπὶ ἀποπειρὰ ἀπαγωγῆς, 189 ἐπὶ βιασμῷ, 23 ἐπὶ ἀποπειρὰ βιασμοῦ, 17 ἐπὶ παρὰ φύσιν ἀσελγεία, 47 ἐπὶ ἀποπλανήσει εἰς ἀσελγειαν, 1 ἐπὶ αἰμομιξίᾳ, 14 ἐπὶ διγαμίᾳ, 5 ἐπὶ μοιχείᾳ, 2 ἐπὶ ἀποπειρὰ ἀποπλανήσεως εἰς ἀσελγειαν, 55 ἐπὶ ἀπαγωγῇ καὶ βιασμῷ, 43 ἐπὶ ἀδικῷ ἐπιθέσει, 2 ἐπὶ διαταράξει οἰκιακῆς εἰρήνης, 15 ἐπὶ ψευδορκίᾳ, 1 ἐπὶ συκοφαντίᾳ, 1 ἐπὶ ψευδεὶ καταμηνύσει, 59 ἐπὶ ἀντιστάσει κατὰ τῆς ἀρχῆς, 1 ἐπὶ αἰτίαις κατὰ δημοσίων ὑπαλλήλων, 10 ἐπὶ ἐλευθερώσει φυλακισμένου, 2 ἐπὶ ἀποκρύψει φυγοδίκων, 2 ἐπὶ παρανόμῳ κατακρατῆσει, 1 ἐπὶ καταχρῆσει τῆς ἐξουσίας τῆς ἀρχῆς, 1 ἐπὶ προσβολῇ ἠθῶν, 16 ἐπὶ ἐξυθρίσει, 2 ἐπὶ αὐτοδικίᾳ, 201 ἐπὶ ληστείᾳ (ἐξ ὧν 172 κατεδικάσθησαν κατὰ τὰ

ἔτη 1883—87 μετὰ τὴν προσάρτησιν τῶν νέων ἐπαρχιῶν, διὰ πράξεις τὸ πλεῖστον ἐν αὐταῖς κατὰ τὰ πρὸ τῆς προσαρτίσεως ἔτη ἐνεργηθείσας), 3 ἐπὶ πειρατείᾳ, 5 ἐπὶ ναυταπάτῃ, 12 ἐπὶ ἐκθίσει, 378 ἐπὶ κλοπῇ, 267 ἐπὶ ζωοκλοπῇ, 14 ἐπὶ ὑπεξαίρεσει, 6 ἐπὶ ἰδιοποιήσει, 15 ἐπὶ ἀπάτῃ, 2 ἐπὶ δολίᾳ χρωκοπιᾳ, 30 ἐπὶ πλαστογραφίᾳ, 3 ἐπὶ κβδηλίᾳ, 8 ἐπὶ παραχαράξει, 30 ἐπὶ ἐμπρησμῷ, 13 ἐπὶ φθορᾷ ξένης ἰδιοκτησίας, 3 ἐπὶ ἐξαφανίσει ἰδιωτικοῦ ἐγγράφου, 7 ἐπὶ ἀπιστίᾳ, 1 ἐπὶ λαθρεμπορίῳ, 3 ἐπὶ ἱεροσυλίᾳ, 1 ἐπὶ λειπομαρτυρίᾳ, 2 ἐπὶ ἀφαιρέσει κατασχεμένων, 2 ἐπὶ παραβίσει τοῦ περὶ ὑλοτομίας νόμου, 4 ἐπὶ στρατιωτικῇ στᾶσει, 9 ἐπὶ βιαιοπραγίαις κατ' ἀνωτέρου, 1 ἐπὶ ἐξυθρίσει ἀνωτέρου, 17 ἐπὶ ἀνυποσταξίᾳ, 2 ἐπὶ λειποταξίᾳ, 1 ἐπὶ ἐγκαταλείψει θέσεως.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἡλικίαν τῶν καταδίκων, 12 ἀπὸ 10—14 ἐτῶν, 811 ἀπὸ 14—20, 2349 ἀπὸ 20—30, 1277 ἀπὸ 30—40, 403 ἀπὸ 40—50, 158 ἀπὸ 50—60, καὶ 59 ἄνω τῶν 60 ἐτῶν.

Ἰπὸ τὴν ἐποψὴν τοῦ γάμου, 1893 ἐγγαμοὶ καὶ 3176 ἄγαμοι.

Ἰπὸ τὴν ἐποψὴν τῶν γραμμάτων, 2574 εἰδότες γράμματα καὶ 2495 ἀγράμματοι.

Ἰπὸ τὴν ἐποψὴν τῶν ἐπαγγελημάτων, 199 κτηματῆται, 4 μουσικοὶ, 3 ἀρχιτέκτονες, 2 ζωγράφοι, 1 ἀοιδός, 2 φωτογράφοι, 1 τυπογράφος, 14 χρωματοποιοὶ καὶ βαφεῖς, 7 ἱερεῖς, 44 σπουδασταὶ, 4 διδάσκαλοι, 7 ἰατροὶ, φαρμακοποιοὶ καὶ κτηνίατροι, 33 δημόσιοι ὑπάλληλοι, 20 δημοτικοὶ ὑπάλληλοι, 29 ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι, 16 ξενοδόχοι, 44 κερσεπῶλαι, 18 κουρεῖς, 91 ἔμποροι, 40 παντοπῶλαι, 58 κερσεπῶλαι, 28 οἰνοπῶλαι, 8 λαχανοπῶλαι, 20 ἀρτοπῶλαι, 6 μυλωθροὶ, 6 μάγειροι, 3 ζαχαροπλάσται, 92 ὑποδηματοποιοὶ καὶ τσαρρουργοὶ, 4 ὑφανταὶ, 56 ράπται, 3 κατασκευασταὶ κτενίων καὶ καλαθίων, 6 χρυσοῦχοι, 2 ὠρολογοποιοὶ, 52 ξυλουργοὶ καὶ λεπτουργοὶ, 2 βαρελοποιοὶ, 56 χαλκεῖς, σιδηρουργοὶ καὶ φανοποιοὶ, 27 τέκτονες καὶ λιθοξοδοὶ, 1 σαπωνοποιός, 6 κεραμεῖς, 2 σχοινοποιοὶ, 1 ἐφαπλωματοποιός, 17 βυρσοδέψαι, 10 μεταξουργοὶ, 81

ναυτικοί, 20 άλιεις, 8 ύλοτόμοι και άνθρακεις, 3 κηπουροί, 95 καραγωγείς και άμαξήλάται, 4 άμαξοποιοί, 2952 γεωργοί, 495 ποιμένες και χοιροβοσκοί, 127 έργάται, 43 ύπηρέται, 9 άχθοφόροι, 85 στρατιωτικοί, 33 άεργοι, 69 διαφόρων έργων.

Υπό την έποψιν του γένους, εκ των 5069 καταδικων της Ελλάδος 69 μόνον είναι γυναίκες, εκ των οποίων 7 είναι καταδεδικασμένοι εις ισόβια δεσμά, 15 εις πρόσκαιρα δεσμά, 10 εις εிரκτήν και 37 εις φυλάκισιν. Όσον άφορᾷ τόν χρόνον, καθ' όν διατελοῦσιν αύται εν φυλάκῃ, 1 είναι από του 1876, 1 από του 1877, 1 από του 1879, 1 από του 1880, 2 από του 1881, 1 από του 1882, 3 από του 1883, 2 από του 1884, 7 από του 1885, 5 από του 1886, 8 από του 1887, 26 από του 1888, 11 από του 1889. Όσον άφορᾷ τας πράξεις έφ' αϊς καταδικάσθησαν αι άνωτέρω κατάδικοι, 10 είναι επί φόνω, 4 επί άποκρύψει τοκετού, 11 επί παιδοκτονίᾳ, 3 επί έκθέσει, 10 επί άναιρέσει, 4 επί τραύματι θανατηφόρω, 2 επί τραύματι, 2 επί μοιχείᾳ, 2 επί διγαμίᾳ, 1 επί συνεργείᾳ άπαγωγῆς, 1 επί συνεργείᾳ παρὰ φύσιν άσελγείας, 3 επί άδίκω έπιθέσει, 8 επί άντιστάσει κατά της άρχῆς, 1 επί άπάτη, 5 επί κλοπῃ, 1 έμπρησμῷ, 2 επί έξυθρίσει.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΝ ΕΜΠΟΡΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἡ «Οικονομική Έπιθεώρησις» έπραγματεύθη κατά φεβρουάριον 1889 (φυλ. 145, σελ. 21) υπό τόν τίτλον «Έθνικόν πρόστιμον 29,698,889 δραχμῶν» περί της έλαττώσεως του έξωτερικοῦ έμπορίου της Ελλάδος εν έτει 1888 σχετικῶς πρὸς τὸ έτος 1887, ὡς προκύπτει αύτη εκ των έπισήμων πινακῶν του ύπουργείου των οίκονομικῶν. Ἡ έξέλιξις του φαινομένου τούτου, ὡσον άφορᾷ τας μετὰ των διαφόρων έπικρατειῶν έμπορικὰς σχέσεις της Ελλάδος, αναπτύσσεται κλιμακῶδῶν ὡς εξῆς:

Είσαγωγῆ.— Ἀγγλία, γενικόν έμπόριον 34,028,501

δρ. (37,004,322 τῷ 1887), ειδικόν έμπόριον 28,909,879 (31,413,576 τῷ 87), Ρωσία γεν. έμπ. 29,662,155 (37,718,060 τῷ 87), ειδ. έμπ. 25,320,147 (34,294,564 τῷ 87), Αύστρουγγαρία γεν. έμπ. 16,891,044 (18,865,859 τῷ 87), ειδ. έμπ. 15,754,612 (17,337,216 τῷ 87), Τουρκία γεν. έμπ. 14,241,794 (19,155,444 τῷ 87), ειδ. έμπ. 12,856,504 (16,920,323 τῷ 87), Γαλλία γεν. έμπ. 11,921,859 (11,298,955 τῷ 87), ειδ. έμπ. 10,932,663 (10,406,525 τῷ 87), Ἰταλία γεν. έμπ. 4,792,843 (6,309,964 τῷ 87), ειδ. έμπ. 4,139,525 (6,142,565 τῷ 87), Γερμανία γεν. έμπ. 4,188,085 (3,380,313 τῷ 87), ειδ. έμπ. 4,064,951 (3,234,747 τῷ 87), Ἡνωμένοι Πολιτεῖαι γενικόν έμπόριον 2,842,991 (. . . τῷ 87), ειδ. έμπ. 1,890,837 (. . . τῷ 87), Βέλγιον γεν. έμπ. 2,277,907 (1,617,159 τῷ 87), ειδ. έμπ. 2,048,257 (1,548,877 τῷ 87), Ρουμανία γεν. έμπ. 1,283,901, (6,432,109 τῷ 87), ειδ. έμπ. 1,271,433 (8,253,636 τῷ 87), Αἴγυπτος γεν. έμπ. 481,999 (635,723 τῷ 87), ειδ. έμπ. 475,918 (612,347 τῷ 87), Ἑλβετία γεν. έμπ. 398,079 (465,883 τῷ 87), ειδ. έμπ. 331,854 (346,199 τῷ 87), Ὀλλανδία γεν. έμπ. 79,541 (77,571 τῷ 87), ειδ. έμπ. 79,869 (80,892 τῷ 87), λοιπαί έπικράτεια γεν. έμπ. 1,297,876 (1,670,444 τῷ 87), ειδ. έμπ. 1,072,733 (1,257,878 τῷ 87).

Καθόσον μεταβαίνομεν από του έτους 1887 εις τὸ έτος 1886, αι εξῆς μὲν έπικράτεια παριστώσιν έλάττωσιν: Ἀγγλία γενικόν έμπόριον κατά 2,975,821 δρ., ειδικόν έμπόριον κατά 2,503,697, Ρωσία γεν. έμπ. 8,055,905, ειδ. έμπ. 8,974,417, Αύστρουγγαρία γεν. έμπ. 1,974,815, ειδ. έμπ. 1,582,604, Τουρκία γεν. έμπ. 4,913,650, ειδ. έμπ. 4,063,819, Ἰταλία γεν. έμπ. 1,607,121, ειδ. έμπ. 2,003,040, Ρουμανία γεν. έμπ. 5,148,208, ειδ. έμπ. 6,982,203, Αἴγυπτος γεν. έμπ. 153,724, ειδ. έμπ. 136,429, Ἑλβετία γεν. έμπ. 67,804, ειδ. έμπ. 14,345, — αι εξῆς δὲ έπικράτεια παριστώσιν αύξησιν: Γαλλία γεν. έμπ. 622,904, ειδ. έμπ. 526,138, Γερμανία γεν. έμπ. 807,772, ειδ. έμπ. 830,204, Ἡνωμένοι

Πολιτεία γεν. έμπ. 2,842,991, ειδ. έμπ. 1,890,837, Βέλγιον γεν. έμπ. 660,748, ειδ. έμπ. 499,380, 'Ολλανδία γεν. έμπ. 1,978, ειδ. έμπ. (αύξησης 1,023).

Ἐξαγωγή. — Ἀγγλία γενικὸν ἐμπόριον 40,797,004 δρ. (41,851,374 τῷ 1887), εἰδικὸν ἐμπόριον 40,613,881 (41,813,499 τῷ 87), Γαλλία γεν. έμπ. 18,033,915 (22,733,222 τῷ 87), ειδ. έμπ. 17,906,047 (22,464,687 τῷ 87), Τουρκία γεν. έμπ. 11,017,068 (9,330,130, τῷ 87), ειδ. έμπ. 4,062,695 (3,804,268 τῷ 87), Βέλγιον γεν. έμπ. 10,165,154 (10,097,985 τῷ 87), ειδ. έμπ. 10,165,154 (10,097,985 τῷ 87), Αὐστρουγγαρία γεν. έμπ. 7,735,196 (6,882,818 τῷ 87), ειδ. έμπ. 7,668,312 (6,775,539 τῷ 87), Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι γεν. έμπ. 4,741,116 (4,434,770 τῷ 87), ειδ. έμπ. 4,711,116 (4,435,770 τῷ 87), Γερμανία γεν. έμπ. 3,468,123 (4,108,399 τῷ 87), ειδ. έμπ. 3,466,289 (4,079,712 τῷ 87), 'Ολλανδία γεν. έμπ. 2,384,136 (2,175,746 τῷ 87), ειδ. έμπ. 2,384,136 (2,175,746 τῷ 87), Αἴγυπτος γεν. έμπ. 2,042,036 (1,836,918 τῷ 87), ειδ. έμπ. 1,955,058 (1,287,656 τῷ 87), Ρωσία γεν. έμπ. 1,368,801 (1,467,515 τῷ 87), ειδ. έμπ. 1,341,526 (1,444,476 τῷ 87), Ἰταλία γεν. έμπ. 941,669 (1,986,538 τῷ 87), ειδ. έμπ. 968,436 (1,858,734 τῷ 87), Ρουμανία γεν. έμπ. 350,414, (679,455 τῷ 87), ειδ. έμπ. 342,822 (663,628 τῷ 88), λοιπαί ἐπικράτειαί γεν. έμπ. 128,269, (1,804,779 τῷ 87), ειδ. έμπ. 128,296 (1,750,787 τῷ 87).

Καθόσον μεταβαίνομεν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1887 εἰς τὸ ἔτος 1888, αἱ ἐξῆς μὲν ἐπικράτειαί παριστώσιν ἐλάττωσιν: Ἀγγλία γεν. έμπ. 1,054,370 δρ., ειδ. έμπ. 1,199,618, Γαλλία γεν. έμπ. 4,699,307, ειδ. έμπ. 4,558,640, Γερμανία γεν. έμπ. 640,276, ειδ. έμπ. 613,423, Ρωσία γεν. έμπ. 98,714, ειδ. έμπ. 102,950, Ἰταλία γεν. έμπ. 1,044,869, ειδ. έμπ. 950,298, Ρουμανία γεν. έμπ. 329,041, ειδ. έμπ. 320,800, λοιπαί ἐπικράτειαί γεν. έμπ. 1,676,510, ειδ. έμπ. 1,622,518, — αἱ ἐξῆς δὲ ἐπικράτειαί παριστώσιν αὐξήσιν: Τουρκία γεν. έμπ. 1,686,938, ειδ. έμπ. 258,427, Βέλγιον

γεν. έμπ. 67,169, ειδ. έμπ. 67,169. Αὐστρουγγαρία γεν. έμπ. 852,378, ειδ. έμπ. 892,773, Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι γεν. έμπ. 275,346, ειδ. έμπ. 275,346, 'Ολλανδία γεν. έμπ. 208,390, ειδ. έμπ. 667,402, Αἴγυπτος γεν. έμπ. 205,118, ειδ. έμπ. 667,402.

ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ ΕΝ ΑΓΓΛΙΑ

Ἐκ τῆς καταστατικῆς τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ συνεργατικῶν συνεταιρισμῶν ἀποδεικνύεται ἡ ὁσημέραι προαγομένη πρόοδος τοῦ οἰκονομικοῦ τούτου συνδυασμοῦ τῶν διεσπαρμένων ἐν τῇ κοινῇ δυνάμει. Μικραὶ αὗται κατὰ μόνας ἐκάστη, γίνονται μεγάλαι διὰ τῆς ἐνώσεως. Μεταξὺ τῶν διαφόρων τύπων καὶ σκοπῶν οἱ ἀγγλικοὶ συνεταιρισμοὶ ἀπέβλεψαν ἰδίως εἰς τὴν κατανάλωσιν, διὰ τῆς χονδρικῆς ἀγορᾶς τῶν ἐφοδίων τῆς ζωῆς καὶ τῆς λιανικῆς πωλήσεως αὐτῶν εἰς τὰ μέλη των καὶ εἰς ἄλλους, χωρὶς ἡ ἀρχὴ αὐτὴ νὰ ἐμποδίζῃ τὴν ἐν τῷ ὄργανισμῷ των προσθήκην καὶ ἄλλης παραγωγικῆς τῶν κεφαλαίων των λειτουργίας.

Ἀπὸ τοῦ 1862 δημοσιεύονται ἐν κοινῷ αἱ ἐκθέσεις τῶν ἐταρῶν τούτων, ἔκτοτε δὲ μέχρι τοῦ 1886, ἐν δικαστήματι εικοσιπενταετίας, αἱ ἐνεργηθεῖσαι ὑπὸ τῶν συνεργατικῶν τῆς Ἀγγλίας συνεταιρισμῶν πωλήσεις ἀνέβησαν εἰς τὸ τεράστιον ποσὸν 399,976,415 λιρ. στερλ. ἤτοι 9,999,410,375 χρυσῶν δραχμῶν, προσέκυψε δὲ ἐξ αὐτῶν κέρδη 33,029,672 λ. στ. εἴτε 825,741,800 χρυσῶν δραχμῶν. Καθόσον μεταβαίνομεν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1876 εἰς τὸ ἔτος 1886, δηλαδὴ ἐν δικαστήματι δεκαετίας, ὁ ἀριθμὸς τῶν δημοσιευόντων τοὺς λ/μοὺς των συνεταιρισμῶν ἀνέβη ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ Οὐαλλίᾳ ἀπὸ 937 εἰς 1,141, αὐξήσας 22 τοὶς $\frac{0}{100}$, ἐν Σκωτίᾳ ἀπὸ 228 εἰς 333 αὐξ. 46 τοὶς $\frac{0}{100}$, ἐν Ἰρλανδίᾳ ἀπὸ 2 εἰς 12. Τὰ μέλη τῶν συνεταιρισμῶν ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ Οὐαλλίᾳ ἀπὸ 444,547 εἰς 751,147, αὐξ. 69 τοὶς $\frac{0}{100}$, ἐν Σκωτίᾳ ἀπὸ 63,310 εἰς 142,036, αὐξ. 124 τοὶς $\frac{0}{100}$, ἐν Ἰρλανδίᾳ ἀπὸ 210 εἰς 1335. Τὰ κεφάλαια

(μετοχικά και δανεισμένα) ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ Οὐαλλίᾳ ἀπὸ 5,600, 451 λιβ. στερλ. εἰς 10,345,056, αὐξ. 84 τοῖς $\frac{0}{100}$, ἐν Σκωτίᾳ ἀπὸ 459,530 εἰς 1,552,967, αὐξ. 238 τοῖς $\frac{0}{100}$, ἐν Ἴρλανδίᾳ ἀπὸ 1,181 εἰς 9,518. Αἱ πωλήσεις ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ Οὐαλλίᾳ ἀπὸ 17,619,247 λ. στ. εἰς 26,747,174, αὐξ. 52 τοῖς $\frac{0}{100}$, ἐν Σκωτίᾳ ἀπὸ 2,290,452 εἰς 5,937,070, αὐξ. 259 τοῖς $\frac{0}{100}$, ἐν Ἴρλανδίᾳ ἀπὸ 11,355 εἰς 46,501. Τὰ καθαρὰ κέρδη ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ Οὐαλλίᾳ ἀπὸ 1,541,384 λ. στ. εἰς 2,476,651, αὐξ. 60 τοῖς $\frac{0}{100}$, ἐν Σκωτίᾳ ἀπὸ 201,117 εἰς 590,785, αὐξ. 193 τοῖς $\frac{0}{100}$, ἐν Ἴρλανδίᾳ ἀπὸ 1,479 εἰς 2,675.

Ἐν γένει καὶ κατὰ τὰ τρία τμήματα τῆς Ἀγγλίας ἢ ἐν ἔτει 1886 κατάστασις εἶχεν ὡς ἐξῆς: Ἐργατικοὶ συνεταιρισμοὶ δημοσιεύοντες τοὺς λ/μούς των 1486, μὴ δημοσιεύοντες 65, ἀριθμὸς μελῶν 894,488, μετοχικὰ κεφάλαια 9,147,452 λ. στ., δανεισμένα κεφάλαια 2,160,090 λ. στ., πωλήσεις 32,730,744 λ. στ., καθαρὰ κέρδη 3,070,111 λ. στ., ἐμπορικὰ καὶ δαπάναι 1,800,347 λ. στ., ἐμπορεύματα ἐν ἀποθήκῃ 4,072,765 λ. στ., χρηματικὰ ὑπὲρ τῆς ἐκπαιδεύσεως ποσὰ 19,878 λιβ. στερλ.

Ἡ ἐπομένη ἀπογραφή δεικνύει τὴν ἐν ἔτει 1886 κίνησιν τῶν ἐν τῇ ὁδῷ τῆς συνεργατικῆς ἀλληλοβοηθείας τῶν προπορευομένων συνεταιρισμῶν: Cooperative wholesale society 142, 830,875 χρυσᾶς δραχμᾶς, Civil service supply association 43,312,075, Scottish cooperative wholesale society 45, 250,375, Rochdale equitable Pioneers 6,418,400, Halifax industrial 5,606,475, Oldham industrial 8,052,250, Newcastle up. Tyne 8,221,200, Bolton 8,182,200, Gateshead Durham 6,650,125, Barnsley British 7,346,900.

Δύναται τις ἐκ τῶν 282 ἑκατομμυρίων τούτων δέκα συνεργατικῶν συνεταιρισμῶν, νὰ κρίνῃ περὶ τῆς γονιμότητος τῆς συνεργατικῆς ιδέας εἰς τὰς εὐτυχεστέρας περιπτώσεις τῆς.

ΛΑΧΕΙΟΝ ΤΗΣ Δ' ΟΛΥΜΠΙΑΔΟΣ

Ἡ ἐπὶ τῶν Ὀλυμπίων καὶ κληροδοτημάτων Ἐπιτροπὴ συνέστησε λαχεῖον ἐπὶ τῇ Δ' Ὀλυμπιάδι, κανονίσασα τὰ κατ' αὐτὸ διὰ τῆς ἀπὸ 15 ἰανουαρίου 1889 ἀποφάσεώς της, ἐγκριθείσης διὰ τοῦ ἀπὸ 14 μαΐου 1889 Β. διατάγματος, ὡς ἐξῆς:

Τὸ ὅλκον κεφάλαιον τοῦ λαχείου ὀρίζεται εἰς 100,000 δραχμῶν, διαιρούμενον εἰς ἰσάριθμα γραμματῖα, ὧν ἕκαστον τιμᾶται δραχμῆς. Δύναται δὲ νὰ αὐξηθῇ βραδύτερον τὸ κεφάλαιον τοῦτο ἂν ἰδίως ἐκ τῶν εἰς τὴν ἐν Παρισίοις ἐκθεσιν ἀποσταλησομένων ἐκθεμάτων ἐπιστραφῶσι πλείονα τῶν ὑπολογιζομένων ἀπώλητα.

Τὸ σύνολον τῶν γραμματίων διαιρεῖται εἰς δέκα σειρᾶς, ὧν ἐκάστη περιλαμβάνει δεκακισχίλια γραμματῖα.

Διὰ τῶν ἐξ ἐκάστης σειρᾶς εἰσπραχθησομένων χρημάτων, ἀφαιρουμένων τῶν ἐξόδων, ἤτοι τῶν πρὸς ἐκτύπωσιν τῶν γραμματίων, προμηθείας εἰς τοὺς ἀναδεχομένους τὴν πώλησιν αὐτῶν, τῶν δαπανῶν τῆς κληρώσεως κλπ. θέλουσιν ἀγορασθῆ ἐκθέματα, κατ' ἐκλογὴν τῆς ἐπὶ τῶν Ὀλυμπίων καὶ κληροδοτημάτων Ἐπιτροπῆς καὶ κατ' ἐκτίμησιν τῶν ἀρμοδίων ἐλλανοδικῶν, ἐκ τῶν εἰς τὴν ἐκθεσιν τῆς Δ' Ὀλυμπιάδος ἀποσταλέντων, καὶ ταῦτα θὰ ἀποτελέσωσι τὸ λαχεῖον.

Ἐξ ἐκάστης σειρᾶς γραμματίων θὰ κερδίζωσιν ἑκατὸν ἀριθμοὶ τοῦλάχιστον.

Ἀμα μετὰ τὴν πώλησιν τῶν γραμματίων ἐκάστης σειρᾶς θὰ δημοσιεῖται πίναξ τῶν εἰς τὴν σειρᾶν ταύτην ὀρισθέντων κλήρων κατ' αὐξήσαντα ἀριθμὸν καὶ κατὰ κατιοῦσαν κλίμακᾳ τῆς ἀξίας τῶν εἰς ἕκαστον τούτων περιληφθέντων ἐκθεμάτων, ἐν ᾧ θὰ ἀναφέρονται τὸ ὄνομα τοῦ ἐκθέτου καὶ ὁ τόπος, ἐν ᾧ οὗτος διαμένει.

Ἡ τάξις τῆς ἐξαγωγῆς ἐκάστου τῶν λαχῶν θὰ ὀρίξῃ τὸν εἰς τὴν ἀντίστοιχον ἀριθμητικὴν τάξιν τοῦ πίνακος κερδαιόμενον κλήρον.

Ἡ ἐκκύβευσις θέλει γίνεαι ἐν τῷ Ζαππείῳ μεγάρῳ ἐνώπιον

τῆς ἐπὶ τῶν Ὀλυμπίων καὶ κληροδοτημάτων ἐπιτροπῆς, τὸ δὲ ἀποτέλεσμα θὰ δημοσιευθῆ ἅμα τῷ πέρατι αὐτῆς.

Δύο ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἐκκύβευσεως θὰ ἀρχίσῃ ἡ παράδοσις τῶν εἰς ἕκαστον λαχόντων πραγμάτων ἐπὶ τῇ προσαγωγῇ τοῦ κερδίσαντος γραμματίου καὶ θὰ διαρκῆ ἐπὶ τρεῖς μῆνας. Ὅσα πράγματα ἐντὸς τῆς διορίας ταύτης δὲν παραληθῶσιν ὑπὸ τῶν δικαιούγων, ἐκποιοῦνται ἐπ' ὠφελείᾳ τῆς Ζαππείου περιουσίας.

Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν Ὀλυμπίων δύναται νὰ κρατήσῃ δύο ἢ καὶ πλείονας σειρὰς τοῦ λαχείου τούτου, ὅπως περιλάβῃ ἐκθέματα ἐκ τῶν εἰς τὴν ἐν Παρισίοις Παγκόσμιον Ἐκθεσιν ἀποσταλησομένων, ἐκτεθέντων δὲ ἤδη εἰς τὴν Δ' Ὀλυμπιάδα.

Ἡ ἐκκύβευσις τῶν σειρῶν, πλὴν τῶν διὰ τοῦ ἀνωμέρου ἄρθρου ὀρισθησομένων, δύναται νὰ γίνῃ ἢ ἐφ' ἀπαξ ὄλων ὁμοῦ μετὰ τὴν ἐκποίησιν τῶν γραμματίων ὄλων τῶν σειρῶν, ἢ καὶ τμηματικῶς μετὰ τὴν ἐκποίησιν τῶν γραμματίων μιᾶς ἢ πλειοτέρων σειρῶν.

Ἐν ἡ περιπτώσει δὲν πωληθῶσιν ὅλα τὰ γραμμάτια μιᾶς ἢ πλείονων σειρῶν, δύναται ἡ Ἐπιτροπὴ νὰ προβῇ εἰς τὴν ἐκκύβευσιν τούτων, μειοῦσα ἀναλόγως τῶν μὴ πωληθέντων γραμματίων τὸν ἀριθμὸν τῶν κερδῶν ἀριθμῶν.

Κατὰ τὸ ἐγκρίναν τὸν κανονισμὸν τούτου Β. διάταγμα, τὰ γραμμάτια τοῦ λαχείου ὑπογράφονται ὑπὸ τοῦ προέδρου τῆς ἐπὶ τῶν Ὀλυμπίων καὶ κληροδοτημάτων Ἐπιτροπῆς, τούτου δὲ καλυομένου ὑπὸ τοῦ ἀναπληρωτοῦ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐν τῷ ὑπουργεῖῳ τῶν ἐσωτερικῶν τμηματάρχου τῆς δημοσίας οἰκονομίας, ὑπὸ τῶν αὐτῶν δὲ ὑπογράφεται καὶ ὁ ὀριζόμενος ἐν τῷ κανονισμῷ πίναξ τῶν ἐκθεμάτων. Εἰς τοὺς μεταπωλοῦντας γραμμάτια τοῦ λαχείου καὶ καταβάλλοντας τὸ τίμημα τοῦλάχιστον 100 ἀριθμῶν, ἂν μὲν ὡς δημοῖσι ὑπάλληλοι, χορηγεῖται ποσοστὸν 1 ⁰/₁₀, ἂν δὲ ἰδιῶται 2 ⁰/₁₀. Α.